

Κόσμος

των πολυτέκνων

Έτος ΙΕ' • Περίοδος 2η • αριθ. φύλλου 85 • Β' εξάμηνο 2026

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο
ΚΕΜΠ ΑΘ
Αριθμός Άδειας
3793

Υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας
Κυρίου Κωνσταντίνου Αν. Τασούλα

12^ο ΔΙΗΜΕΡΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ

Δημογραφικές Πολιτικές & Τοπική Κοινωνία
Ξανακάνουμε την Οικογένεια Μόδα

ΔΗΜΟΣ ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΣΤΕΡΕΑΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ

- ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ
- ΖΩΝΤΑΝΕΣ ΠΟΛΕΙΣ
- ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 3 & ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2026

Συνεδριακό Κέντρο
Καρπενησίου

Γεωρ. Παπανδρέου 1,
Καρπενήσι 361 00

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ
forum
η γνώση
είναι δύναμη
consulting

ΕΞΑΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ
ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ (Α.Σ.Π.Ε.)

Έτος ΙΕ', Περίοδος 2^η,
αριθ. Φύλλου 85 Β' εξάμηνο 2026
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Α.Σ.Π.Ε.

Εκδότης:

Θωμάς Γιαννιώτης

Διευθυντής - Υπεύθυνος:

Δημήτριος Σταμούλης

ΓΡΑΦΕΙΑ

Πλατεία Ελευθερίας 22, 105 53, Αθήνα

Τηλέφωνα: 210 32 43 408 - 210 32 32 513

Fax: 210 32 55 363

www.aspe.org.gr, info@aspe.org.gr

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

10 ευρώ

ΠΑΡΑΓΩΓΗ-ΕΚΤΥΠΩΣΗ

Ευθύμιος Σανιδάς • Τηλ.: 210 94 14 233

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ Α.Σ.Π.Ε

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γιαννιώτης Θωμάς

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ:

Σταμούλης Δημήτριος

Σολδάτος Κων/νος

Σούφλα Ουρανία

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Αγγελή Δήμητρα Ινές

ΤΑΜΙΑΣ: Πάχος Ιωάννης

ΑΝΑΠΛ. Γ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Σαρμίνη Ευδοξία

ΑΝΑΠΛ. ΤΑΜΙΑΣ: Μαυρίκος Κων/νος

ΕΦΟΡΟΣ: Σμολοκτός Νικόλαος

ΜΕΛΗ: Βήτας Κων/νος

Ιωαννίδης Κυριάκος

Κατσάρας Ευάγγελος

Κομπογιάννης Παναγιώτης

Κυριάκου Ιφιγένεια

Λειψιάκης Δημήτριος

Μανωλοπούλου - Νικοποπούλου Αναστασία

Μπεκρή Κων/νος

Μπεριντζής Ξενοφών

Νησωτάκης Χαράλαμπος

Ουσαντζόπουλος Νικόλαος

Πράπα Σουλτάνα

Χατζηγεωργίου Δημήτριος

Τα ενυπόγραφα κείμενα εκφράζουν
τις απόψεις των συντακτών τους

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Οι Πολύτεκνες Οικογένειες και η Δημογραφική Βιωσιμότητα της Ελλάδας	1123
Η ελληνική κοινωνία ζητά περισσότερη στήριξη των οικογενειών με πολλά παιδιά. Νέα έρευνα της ALCO	1126
Το δημογραφικό μας πρόβλημα	1127
Απαγόρευση Social Media για Ανήλικους κάτω των 15 Ετών: Το Νέο Νομοθετικό Πλαίσιο και οι Νομικές Προεκτάσεις	1129
Ιστορική δικαίωση για την ΑΣΠΕ	1131
Πολύτεκνη Οικογένεια: Από την κοινωνική στήριξη στην στρατηγική ευθύνη της αυτοδιοίκησης	1132
Ισόβια απαλλαγή πολύτεκνου από την υποχρέωση καταβολής δημοτικών τελών	1136
12ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Πολυτέκνων, 3 και 4 Οκτωβρίου 2026 στο Καρπενήσι	1137
Μια «αιρετική» αλλά χρήσιμη για το δημογραφικό πολιτική πρόταση	1140
Ομιλία του Υφυπουργού Δικαιοσύνης και Ιωάννη Μπούγα στο 12ο Πανελλήνιο Συνέδριό μας	1141
Νέα από Συλλόγους	1144
Τα επιδόματα τέκνων σε χρήμα μειώνουν την παιδική φτώχεια σε ολόκληρη την ΕΕ	1149
Αρχαιρεσίες συλλόγων	1151

ΟΙ ΠΟΛΥΤΕΚΝΕΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ Η ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Εισήγηση στο διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε στην Ιθάκη το Μάιο του 2026 η Κυπριακή Προεδρία της Ε.Ε.

Του Θωμά Γιαννιώτη
Προέδρου της ΑΣΠΕ

Κυρίες και κύριοι,

Είναι ιδιαίτερη τιμή και χαρά για μένα να συμμετέχω στη συνεδρία «Πρόσβαση στην Υγεία και στις Βασικές Υπηρεσίες στην Περιφέρεια: Δημογραφικές και Αναπτυξιακές Προκλήσεις» παρουσιάζοντας από την πλευρά της πολύτεκνης οικογένειας το βαθιά υπαρξιακό για τη χώρα μας δημογραφικό πρόβλημα σε σχέση με την βιωσιμότητα της Ελλάδας.

Ακούγεται συχνά στο δημόσιο διάλογο ότι η δημογραφική κρίση που αντιμετωπίζει η Ελλάδα δεν αποτελεί μεμονωμένο φαινόμενο, αλλά εντάσσεται σε μια ευρύτερη τάση των ανεπτυγμένων χωρών και συνήθως οδηγούμαστε σε ένα σχετικά καθοριστικό συμπέρασμα του τύπου «συμβαίνει παντού» επειδή αναφερόμαστε κυρίως στο δείκτη γεννητικότητας (δηλαδή πλήθος παιδιών ανά γυναίκα). Υπάρχουν όμως ακόμη

πιο ανησυχητικοί δείκτες όπως αυτός της γήρανσης του πληθυσμού, στον οποίο η Ελλάδα κατατάσσεται σύμφωνα με τον ορισμό του ΟΟΣΑ στις υπέργηρες χώρες. Γι' αυτόν και άλλους λόγους στην περίπτωση της Ελλάδας, η ένταση και η διάρκεια του φαινομένου δημιουργούν συνθήκες δημογραφικής κατάρρευσης.

Αλλά και στον δείκτη γεννητικότητας, η Ελλάδα βρίσκεται ακόμη χαμηλότερα, εντασσόμενη στην κατηγορία των χωρών «υπερ-χαμηλής γονιμότητας», μαζί με χώρες όπως η Ιταλία και η Ισπανία.

Έχει εισέλθει στη λεγόμενη δημογραφική «παγίδα» που οδηγεί σε σπιράλ θανάτου αναπόφευκτη χωρίς ισχυρές παρεμβάσεις. Η κατάσταση αυτή επιδεινώνεται από τη μετανάστευση νέων και την αναβολή της τεκνοποίησης, για οικονομικούς, κυρίως λόγους.

Η αύξηση της γονιμότητας δεν επιτυγχάνεται μόνο μέσω της αύξησης των γεννήσεων πρώτου παιδιού που είναι όντως λίγες, αλλά κυρίως μέσω της αύξησης των γεννήσεων δεύτερου, τρίτου και επόμενων παιδιών.

Είναι προφανές ότι οι πολύτεκνες οικογένειες με τουλάχιστον τέσσερα παιδιά είναι εκείνες που αναπληρώνουν το δημογραφικό έλλειμμα των ατέκνων και συγκρατούν το συνολικό δείκτη γονιμότητας. Καθώς οι γεννήσεις μειώνονται δραματικά κάθε χρόνο (στις 65.500 πέρσι), είναι προφανές ότι τα παιδιά που γεννιούνται την τρέχουσα δεκαετία είναι

όλο και λιγότερα, οπότε θα πρέπει να κάνουν πολύ περισσότερα κατά μέσο όρο παιδιά (πάνω από 3) για να διατηρηθεί το σημερινό, ήδη πολύ χαμηλό επίπεδο, γονιμότητας. Γι' αυτό ήταν λάθος η κατάργηση του πολυτεκνικού επιδόματος, ήταν λάθος η κατάργηση μερικών στοχευμένων πλεονεκτημάτων που είχαν οι πολύτεκνες οικογένειες στο παρελθόν, όπως οι ελεύθερες μετεγγραφές των παιδιών τους στα ΑΕΙ, ήταν λάθος η κατάργηση της πρόταξης των πολυτέκνων στις προσλήψεις στην εκπαίδευση που θεσμοθέτησε η μακαρίτισσα Μαριέττα Γιαννάκου και όντως αύξησε, βάσει στοιχείων Υπουργείου Παιδείας, τις γεννήσεις την περίοδο 2004-2010, η κατάργηση του ισόβιου επιδόματος της πολύτεκνης μάνας και άλλα.

Η Ελλάδα ως και τα τέλη του προηγούμενου αιώνα είχε ένα σημαντικό ποσοστό σε πολύτεκνες οικογένειες, σε σχέση με άλλα κράτη. Οι πολύτεκνες οικογένειες αποτέλεσαν για δεκαετίες το συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας από δημογραφική άποψη, αλλά λανθασμένες πολιτικές και αναλύσεις οδήγησαν στην αποδυνάμωση του σημαντικού αυτού δημογραφικού πλεονεκτήματος.

Μετά από δύο δεκαετίες αποδυνάμωσης των κινήτρων για τις πολύτεκνες οικογένειες, οι γεννήσεις που συνεισέφεραν οι πολύτεκνες οικογένειες στην Ελλάδα πέρσι, ήταν περίπου 2.500. Στο σύνολο των 65.500 γεννήσεων αντιπροσωπεύουν το 3,8%. Θα μπορούσε να πει λοιπόν

κάποιος ότι δεν είναι μεγάλο το ποσοστό ώστε να διατηρούνται κίνητρα και πλεονεκτήματα για τις πολύτεκνες οικογένειες.

Πρόκειται για μια πολύ επιφανειακή ανάγνωση που απεικονίζει πλήρως την πραγματικότητα. Καταρχήν, οι 2.500 γεννήσεις των πολύτεκνων οικογενειών αποτελούν μια ισχυρή μαγιά που με κατάλληλα κίνητρα θα μπορούσε να επιφέρει πολλαπλάσιες γεννήσεις στο μέλλον, καθώς τα παιδιά των πολυτέκνων έχουν θετική προδιάθεση για την απόκτηση παιδιών με την προϋπόθεση ότι το κράτος θα τους θωρακίσει έναντι της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, έναντι κινδύνων για την αξιοπρεπή τους διαβίωση, θα διαμορφώσει προϋποθέσεις κοινωνικής δικαιοσύνης στην κατεύθυνση κατανομής των κοινωνικών βαρών. Μόλις πριν λίγους μήνες η Κυβέρνηση πήγε σε μια κατεύθυνση εξορθολογισμού του φόρου εισοδήματος, αλλά παραμένει η αδικία του ΕΝΦΙΑ. Δηλαδή η καταβολή του ίδιου φόρου για τα ίδια τ.μ. κατοικίας, είτε έχουν παιδιά οι ένοικοι, είτε δεν έχουν. Η στεγαστική ανάγκη της οικογένειας δεν λαμβάνεται καθόλου υπόψη στον υπολογισμό του ΕΝΦΙΑ, το δε επίδομα ενοικίου προσαυξάνεται μεν κατά 35 ευρώ για κάθε παιδί, αλλά έχει μέγιστο όριο τα 210 ευρώ το μήνα, δηλαδή η προσαύξηση αφορά το 1^ο, 2^ο και 3^ο παιδί, ενώ το 4^ο και κάθε επόμενο παιδί, δεν λαμβάνεται υπόψη.

Ο νομοθέτης θεωρεί ότι κάθε παιδί μετά το 3^ο δεν έχει ανάγκη στέγασης. Με τέτοιες πολιτικές, οι 2.500 γεννήσεις που συνεισφέρουν οι πολύτεκνες οικογένειες είναι πραγματικά ένα θαύμα, μια ανέλπιστα ανθεκτικότητα ορισμένων ηρωικών οικογενειών που πιστεύουν στην αξία του ανθρώπου και το κάνουν πράξη με τεράστιο προσωπικό κόστος.

Αυτές τις οικογένειες έπρεπε να τις τιμά το Κράτος, αν όντως θέλει τη δημογραφική του βιωσιμότητα. Έπρεπε να εφαρμόζει την Συνταγματική επιταγή του άρθρου 21, παρ. 2 ότι το Κράτος οφείλει ειδική μέριμνα προς την πολύτεκνη οικογένεια

και να μην χρειάζεται να υπενθυμίζουμε συνεχώς προς την πολιτική εξουσία την υποχρέωση του Κράτους.

Οι πολύτεκνες οικογένειες έγιναν παράδειγμα προς αποφυγή, όταν φορολογήθηκε με φόρο πολυτελείας το πολυτεχνικό τους αυτοκίνητο, όταν δύο πολύτεκνοι γονείς δημόσιοι ή ιδιωτικοί υπάλληλοι χάνουν το οικογενειακό επίδομα του Α21 διότι δεν πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια, όταν δεν μπορεί μια οικογένεια με 10 παιδιά να μετάσχει στον κοινωνικό τουρισμό (πραγματικό παράδειγμα)!

Με αυτές τις λογικές, δεν πρόκειται να υπάρξει δημογραφική βιωσιμότητα, αλλά εξασφαλίζεται με μαθηματική ακρίβεια η δημογραφική καταστροφή της χώρας.

Η κατανομή των γεννήσεων ανά τάξη μεγέθους πλήθους παιδιών, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα για τη συνολική γονιμότητα, γι αυτό η άμεση και απροϋπόθετη στήριξη των πολύτεκνων οικογενειών αποτελεί απαραίτητο όρο δημογραφικής επιβίωσης της Ελλάδας. Χώρες που διατηρούν υψηλότερα ποσοστά τρίτων, τέταρτων και επόμενων γεννήσεων εμφανίζουν συστηματικά καλύτερες δημογραφικές επιδόσεις.

Χώρες όπως η Γαλλία, η Ιρλανδία, η Σουηδία και η Νορβηγία επενδύουν διαχρονικά πάνω από το 3% του ΑΕΠ σε πολιτικές στήριξης οικογένειας (επιδόματα, άδειες, παιδική φροντίδα). Για μεγάλο χρονικό διάστημα διατήρησαν δείκτες γονιμότητας κοντά στο 1,7–1,9, δηλαδή τους υψηλότερους στην Ευρώπη. Τα συστήματα αυτά δεν περιορίζονται στο πρώτο παιδί, αλλά ενισχύουν ιδιαίτερα τη μετάβαση στο δεύτερο και τρίτο παιδί.

Σύμφωνα με σχετική μελέτη που δημοσιεύτηκε συμπεραίνεται ότι: “Σε επίπεδο ΟΟΣΑ κατά μέσο όρο, δεν υπάρχει εμφανής αλλαγή στον αριθμό των παιδιών ανά σειρά γέννησης κατά την περίοδο 1980–2022, αλλά αυτή η συνολική σταθερότητα κρύβει σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών. Για παράδειγμα, στην Εσθονία και την Ουγγαρία η αναλογία των γεννήσεων τρίτου και υψηλότερου

αριθμού παιδιών αυξήθηκε κατά περισσότερες από 5 ποσοστιαίες μονάδες φτάνοντας πάνω από 20%.

Αντίθετα, στην Ιρλανδία και την Ισπανία, αυτή η αναλογία σχεδόν μειώθηκε στο μισό την ίδια περίοδο, φτάνοντας στο 25% και 14% αντίστοιχα.” Δεν έχουμε το χρόνο να το αναλύσουμε περισσότερο, αλλά ο ΟΟΣΑ συνδέει σαφώς τις γεννήσεις των πολυτέκνων με την γενικότερη δημογραφική εικόνα μιας χώρας, κάτι που απέτυχε να κάνει η έκθεση της Διακομματικής Επιτροπής της Βουλής για το δημογραφικό¹.

Εκτός Ευρώπης, σημαντικό παράδειγμα αποτελεί το Ισραήλ, με δείκτη γονιμότητας περίπου 2,9 παιδιά ανά γυναίκα, δηλαδή γρήγορα αυξανόμενο πληθυσμό. Όπως εξηγεί η ίδια μελέτη του ΟΟΣΑ, στο Ισραήλ παρατηρούμε:

- υψηλή κοινωνική αποδοχή των πολύτεκνων οικογενειών,
 - ισχυρά οικονομικά και πολιτισμικά κίνητρα για περισσότερα παιδιά.
- Η διεθνής βιβλιογραφία λοιπόν συγκλίνει σε ένα σαφές συμπέρασμα:
- Η αύξηση της γονιμότητας σε συνθήκες κρίσης δεν επιτυγχάνεται απλώς με γενικά μέτρα στήριξης της οικογένειας

- Απαιτείται στοχευμένη ενίσχυση των οικογενειών που αποκτούν περισσότερα παιδιά, δηλαδή των πολυτέκνων.

Για την Ελλάδα, όπου η γονιμότητα βρίσκεται ήδη σε πολύ χαμηλά επίπεδα, η ενίσχυση των πολύτεκνων οικογενειών δεν αποτελεί απλώς κοινωνική πολιτική. Αποτελεί δημογραφική αναγκαιότητα, διότι οι πολύτεκνες οικογένειες παράγουν ένα σταθερό οικογενειακό περιβάλλον για απόκτηση παιδιών. Από στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. τα διαζύγια στις οικογένειες

- Χωρίς παιδιά είναι στο 18,1%
- Με 1 παιδί στο 30,3%
- Με 2 παιδιά στο 34,5%
- Με 3 παιδιά στο 7,1%
- Με 4+ παιδιά στο 2,3%
- μη δηλωθέντα: 7,7%

¹ Εδώ «χτυπάς» ευθέως τον Κοτζιά που υποστηρίζει ότι η συμβολή των πολυτέκνων στην δημογραφία είναι στατιστικά ασήμαντη

Αυτά τα στοιχεία είναι πολύ σημαντικά, διότι δεν μόνο η απόκτηση παιδιών, αλλά η αναγκαιότητα ενός σταθερού οικογενειακού περιβάλλοντος για την καλή ανατροφή των παιδιών, προκειμένου να είναι θετικά προδιατεθειμένοι για την δημιουργία δικής τους οικογένειας.

Οι πολύτεκνες οικογένειες πρέπει να ξαναστηριχθούν από το κράτος για να γίνουν και πάλι παράδειγμα προς μίμηση, διότι το θετικό αξιακό πρότυπο γονεϊκότητας που συνήθως εκπέμπουν δημιουργεί προϋποθέσεις γεννήσεων στην επόμενη γενιά.

Η δημογραφική βιωσιμότητα στη σημερινή συγκυρία πρέπει να μεταφραστεί άμεσα σε μέτρα μηδενισμού του ρυθμού πτώσης των γεννήσεων. Δηλαδή οι γεννήσεις πρέπει άμεσα να σταθεροποιηθούν αρχικά στις 70.000 ετησίως και να μην μειώνονται.

Το 2022 σημειώθηκε το ισχυρότερο ετήσιο σοκ μείωσης γεννήσεων της τελευταίας 20ετίας: -10,8%!

Σε λιγότερο από δύο δεκαετίες, οι γεννήσεις στην Ελλάδα μειώθηκαν σχεδόν κατά το ήμισυ. Και το πιο ανησυχητικό δεν είναι μόνο η πτώση, αλλά η επιμονή της: ακόμη και τα έτη μικρής ανάκαμψης δεν αναστρέφουν τη δομική καθοδική πορεία.

Τον Σεπτέμβριο του 2025 δημοσιεύθηκε στη βρετανική εφημερίδα The Guardian ότι προβλέψεις με βάση στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι ο πληθυσμός της Ελλάδας θα κυμαίνεται κάπου μεταξύ 7 και 8 εκατομμυρίων κατοίκων έως το 2050, με ακόμη πιο σημαντική αύξηση του ποσοστού ηλικιωμένων. Με τέτοιες προβλέψεις, δεν μπορούμε να μιλάμε για δημογραφική βιωσιμότητα.

Παρά το συνεχώς αυξανόμενο κόστος ζωής που ροκανίζει το εισόδημα των οικογενειών, τα εισοδηματικά κριτήρια του οικογενειακού επιδόματος Α21 μένουν πεισματικά «κολλημένα» στα επίπεδα που αρχικά ορίστηκαν επί ΣΥΡΙΖΑ το 2018 και επί οκτώ χρόνια τώρα δεν αναπροσαρμόζονται ούτε ως προς τον τιμάρημο.

Ούτε τα όρια στις φορολογικές κλίμακες αναπροσαρμόζονται με βάση τον τιμάρημο. Με τέτοιες λογι-

κές, δεν είναι καθόλου τυχαίο που η Ελλάδα ήταν μέχρι και πέρσι πρωταθλήτης στην υπερφορολόγηση των οικογενειών με παιδιά.

Έτσι όμως, το Κράτος δίνει σήμα στην κοινωνία ότι δεν ενδιαφέρεται για δημογραφικές και οικογενειακές πολιτικές και δεν ενδιαφέρεται για την ερήμωση της υπαίθρου (αυτό θα το πληρώσουμε ακριβά με τη συνεχόμενη αύξηση των ειδών που προέρχονται από την πρωτογενή παραγωγή).

Αντιμετωπίζει τη δημογραφική βιωσιμότητα απλώς ως ένα αριθμητικό ζήτημα που συμβαίνει και σε άλλους και όχι ως δομική συνθήκη επιβίωσης της οικονομίας, του κράτους πρόνοιας (π.χ. ασφαλιστικό) και της κοινωνικής συνοχής.

Για να ανατραπεί το σπείρα δημογραφικού θανάτου, πρέπει κατ'αρχήν να υιοθετήσει το Κράτος τα μέτρα που έχει προτείνει η ΑΣΠΕ ήδη από το 2022:

- Υπουργείο Οικογένειας με αρμοδιότητες θεματοφύλακα δημόσιων πολιτικών με θετικό δημογραφικό πρόσημο (ενώ τώρα είναι απλώς μετονομασία υφιστάμενων Διευθύνσεων και Τμημάτων άλλων Υπουργείων)
- Νόμο – πλαίσιο για την οικογένεια με υποχρέωση άσκησης δημογραφικής και οικογενειακής πολιτικής σε κάθε μέτρο της δημόσιας εξουσίας, στην Κυβέρνηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού.
- Εθνικό σχέδιο στήριξης της πολύτεκνης οικογένειας, όπως υπάρχει για τους αναπήρους (διότι το Σύνταγμα αναγνωρίζει υποχρέωση ειδικής μέριμνας σε πολύτεκνους και ΑμεΑ).

Η στήριξη στην πολύτεκνη οικογένεια αποτελεί πυλώνα ανάπτυξης, όχι διακριτική μεταχείριση μεταξύ πολιτών με την αρνητική έννοια (όπως πολλές φορές έχει αποφανθεί το ΣτΕ). Ιδιαίτερα στην περιφέρεια, οι πολύτεκνες οικογένειες λειτουργούν ως βασικός παράγοντας αποτροπής της ερημοποίησης. Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας, η απουσία νέων οικογενειών οδηγεί ήδη σε κλείσιμο σχολείων και υπηρεσιών, γεγονός που επιβεβαιώνει τη σύνδεση δημογραφίας και ανάπτυξης.

Κλείνοντας, η δημογραφική επιβίωση δεν μπορεί παρά να περιλαμβάνει:

- Φορολογική δικαιοσύνη και φορολογικά κίνητρα για τις πολύτεκνες οικογένειες, όχι μόνο όσες έχουν εισόδημα ως 30.000 ετησίως (παράνομη διακριτική μεταχείριση)
- Επίδομα τέκνων Α21 με αυτόματη ετήσια τιμαριθμοποίηση των εισοδηματικών κριτηρίων
- Εξαίρεση των πολυτέκνων από τα εισοδηματικά κριτήρια, όπως έχει νομολογήσει το ΣτΕ
- ΕΝΦΙΑ με επίδομα στέγασης, που θα λαμβάνει υπόψη τις στεγαστικές ανάγκες της οικογένειας, όχι να θεωρεί ότι είναι όλοι άτεκνοι!
- Ενίσχυση δομών υγείας στην περιφέρεια
- Δωρεάν ή επιδοτούμενη παιδική φροντίδα
- Στήριξη μητρότητας και εργασίας
- Κίνητρα εγκατάστασης σε απομακρυσμένες περιοχές
- Ενίσχυση σχολείων και υποδομών. Με 12 παιδιά, ένα σχολείο μένει ανοικτό. Δηλαδή με 4 πολύτεκνες οικογένειες διορισμένες στο σχολείο, το σχολείο δεν θα κλείσει. Άμεση πρόταση των πολυτέκνων στους διορισμούς του Υπουργείου Παιδείας.
- Ανάδειξη της αξίας της οικογένειας
- Εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής
- Σταθερές πολιτικές, ανεξάρτητες από κυβερνητικές αλλαγές
- Συντονισμός δημογραφικής, κοινωνικής και οικονομικής πολιτικής

Η δημογραφική κρίση της Ελλάδας δεν είναι ένα πρόβλημα του μέλλοντος. Είναι του παρόντος. Και η απάντηση δεν μπορεί να είναι αποσπασματική.

Οι πολύτεκνες οικογένειες δεν αποτελούν απλώς μέρος της λύσης. Αποτελούν τον πυρήνα της.

Αν θέλουμε μια Ελλάδα βιώσιμη, δυναμική και κοινωνικά ισορροπημένη, οφείλουμε να επενδύσουμε στην οικογένεια – και ιδιαίτερα στην πολύτεκνη οικογένεια.

Διότι, τελικά, το δημογραφικό δεν είναι ζήτημα αριθμών. Είναι ζήτημα βιωσιμότητας.

Σας ευχαριστώ.

Η ελληνική κοινωνία ζητά περισσότερη στήριξη των οικογενειών με πολλά παιδιά. Νέα έρευνα της ALCO

Η Πανελλαδική έρευνα κοινής γνώμης που πραγματοποίησε η ALCO για λογαριασμό της ΑΣΠΕ το διάστημα 16-20 Μαΐου 2026 σε ικανό δείγμα συμπολιτών μας, καταγράφει συντριπτική κοινωνική αποδοχή σε συγκεκριμένα μέτρα δημογραφικής πολιτικής για την στήριξη των οικογενειών με πολλά παιδιά.

Τα βασικά ευρήματα της έρευνας είναι ιδιαίτερα χαρακτηριστικά:

71% των πολιτών θεωρούν ανεπαρκή τη στήριξη των πολυτέκνων από το κράτος.

95% υποστηρίζουν τη μείωση του ΕΝΦΙΑ ανάλογα με τον αριθμό των παιδιών κάθε οικογένειας.

94% θεωρούν ότι η Πολιτεία πρέπει να παρέχει αυξημένη οικονομική στήριξη στις πολύτεκνες οικογένειες.

93% υποστηρίζουν τη δυνατότητα μετεγγραφής των παιδιών πολύτεκνων οικογενειών στον τόπο κατοικίας της οικογένειάς τους.

91% συμφωνούν με την παροχή πρόσθετου συντάξιμου χρόνου για την ανατροφή παιδιών και με ειδικά μέριμνα για τις πολύτεκνες μητέρες.

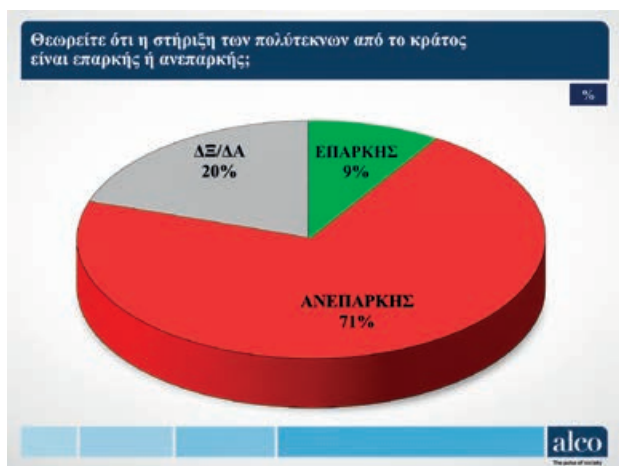
Τα ευρήματα αυτά δείχνουν ότι η κοινή γνώμη παρακολουθεί και τοποθετείται σχετικά με τα μέτρα στήριξης για την οικογένεια με πολλά παιδιά, ενισχύοντας τις προτάσεις δημογραφικής ανάπτυξης της ΑΣΠΕ, αποδεικνύοντας έτσι ότι δεν αποτελούν μόνο αιτήματα των πολύτεκνων οικογενειών, αλλά πολιτικές που συγκεντρώνουν ευρύτατη κοινωνική αποδοχή.

Το μήνυμα της κοινής γνώμης είναι σαφές: η ελληνική κοινωνία αναγνωρίζει το δημογραφικό πρόβλημα και στηρίζει συγκεκριμένες παρεμβάσεις για την ενίσχυση

της οικογένειας με σκοπό την απόκτηση πολλών παιδιών.

Οι τεκμηριωμένες προτάσεις των πολυτέκνων είναι πλέον γνωστές και μέσω της παρούσας έρευνας κοινωνικά αποδεκτές. Η Πολιτεία ωστόσο έχει τη συνταγματική υποχρέωση αλλά και την κοινωνική νομιμοποίηση να προχωρήσει στην εφαρμογή τους.

ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΑΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

**Του Δρ. Λεωνίδα
Γ. Μαργαρίτη**

Δικηγόρου, τ. Αντιπροέδρου Α.Σ.Π.Ε.

Επειδή θεωρώ πως στις δημοκρατίες κανένας λόγος και πρόταση δεν πέφτουν στο κενό, θα αρθρώσω τη δική μου πρόταση για ένα σημαντικό πρόβλημα που κατά την άποψή μου αντιμετωπίζει η χώρα μας το δημογραφικό.

Μετά την «ευλογία» της μετανάστευσης που υπήρξε από τις σοβαρότερες αιτίες συρρίκνωσης του Ελληνισμού, στα μεταπολεμικά χρόνια η υπογεννητικότητα είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα αφού πλέ-

ον με μαθηματική ακρίβεια, η χώρα μας αφελλνίζεται και εάν συνεχιστεί η ακολουθούμενη πολιτική στο ζήτημα θα αποτελέσει τόπο εγκατάστασης οικονομικών και άλλων μεταναστών οι οποίοι παρουσιάζουν μια θεαματική γεννητικότητα που θα έπρεπε να προβληματίζει.

Μια ακόμη ιδιαίτερη παράμετρος του προβλήματος είναι και το φαινόμενο της ερήμωσης της υπαίθρου. Η αστυφιλία, σαν αποτέλεσμα της αδιαφορίας των αρμοδίων για τη δημιουργία ανθρωπίνων συνθηκών και ο προβαλλόμενος από τα Μ. Μ. Ε. τρόπος ζωής των πόλεων είναι παράγοντες που συντελούν στην υπογεννητικότητα.

Οι νέοι στερήθηκαν προσανατολισμού και ιδεολογικών προτύπων, σήμερα επιδιώκουν πρώτα να προμηθευτούν αυτοκίνητο, να απολαύσουν τα αγαθά της τεχνολογίας και της προόδου και δεν δίνουν σημασία στη δημιουργία οικογένειας και τη γέννηση παιδιών.

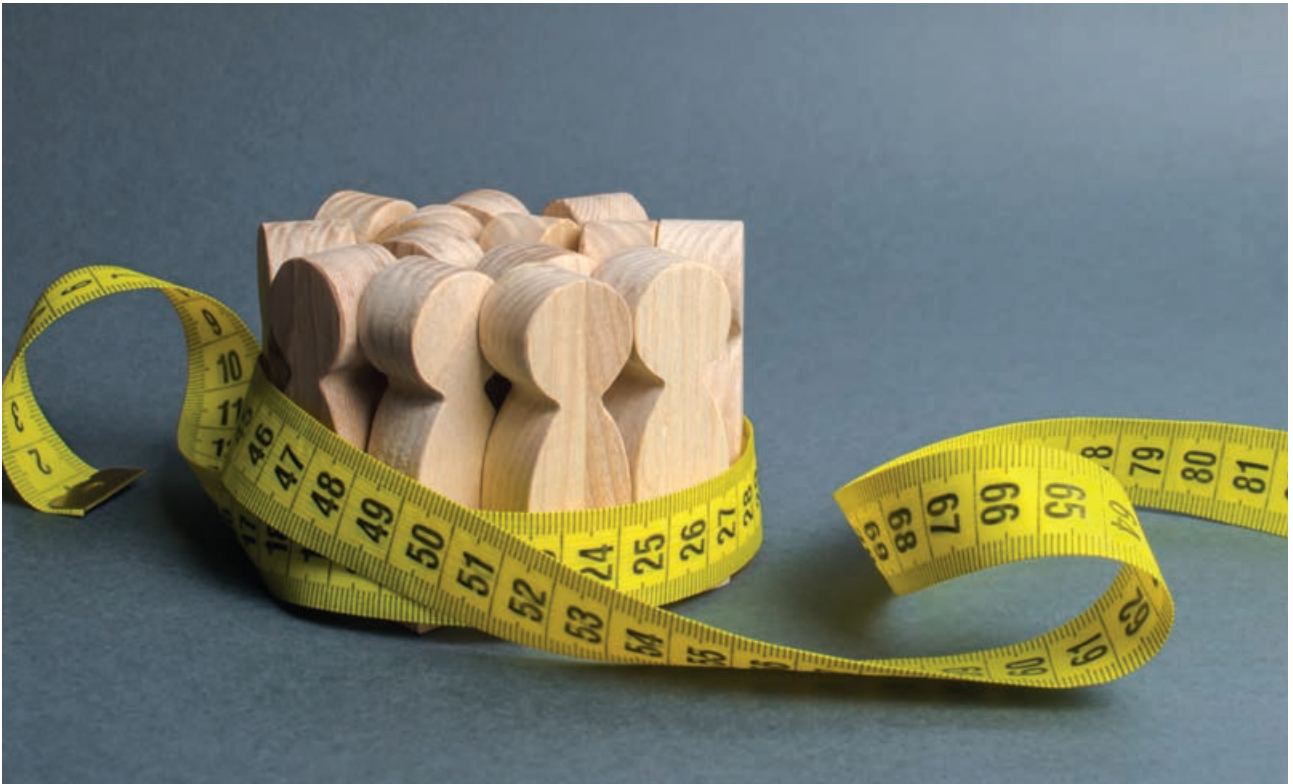
Καταλυτικό ρόλο διαδραματίζει το θέμα της απασχόλησης, και η νοστορπία των νέων μας να προτιμούν

να παραμείνουν χωρίς εργασία εάν δεν εξασφαλίσουν εργασία σε γραφείο και υπό σκιάν.

Το Δημογραφικό πρόβλημα δεν έχει τις αιτίες του μόνο στην οικονομική δυσπραγία όπως εμφανίζεται από πολλούς, είναι πολυσύνθετο και πολυδιάστατο, απόδειξη ότι οι οικονομικά ισχυροί δεν αποκτούν πολλά παιδιά.

Η υπογεννητικότητα έχει άμεση σχέση με την πολιτική που εφαρμόζει η εκάστοτε κυβέρνηση αλλά και τις αξίες που εμφανίζει να προβάλλει στους νέους πολίτες. Από την πολιτική της εξαρτάται εάν κάποιος που έχει διάθεση να αποκτήσει παιδιά θα το επιχειρήσει όταν γνωρίζει ότι μαζί με τη δική του διάθεση υπάρχει και ανάλογη της πολιτείας να βοηθήσει.

Θα πρέπει να είναι παγιωμένο το αίσθημα εμπιστοσύνης και αξιοπιστίας του πολίτη προς την πολιτεία. Τέτοιο αίσθημα όμως δεν οικοδομείται όταν μια Κυβέρνηση θεσπίζει ένα μέτρο φροντίδας και έρχεται μια άλλη του ίδιου ή διαφορετικού κόμματος και το αναιρεί. Κάτι παρόμοιο έγινε με τη θέσπιση χορήγησης του επιδό-

ματος και της σύνταξης στην πολύτεκνη μητέρα που στη συνέχεια μια άλλη Κυβέρνηση έθεσε προϋποθέσεις ορίου εισοδήματος για τη χορήγησή τους κάτι που στη συνέχεια κρίθηκε αντισυνταγματικό και υποχρέωσε στην επαναχορήγησή τους. Υπήρξε ένα μέτρο για μεταγραφές των παιδιών των πολυτέκνων που σπουδάζουν στο εξωτερικό και στη συνέχεια με πρόφαση ότι το μέτρο προσκρούει στην αρχή της ισότητας των πολιτών, καταργήθηκε. Έτσι όπως αντιμετωπίζονται οι πολύτεκνοι δεν είναι δυνατό να

παγιωθεί σχέση εμπιστοσύνης, αναγκαία για τη δημιουργία κλίματος αύξησης της γεννητικότητας.

Σε επίπεδο φροντίδας για την μητρότητα τα μέτρα στη χώρα μας είναι του σταγονόμετρου. Ενδεικτικό της κατάστασης για το ζήτημα αυτό είναι ότι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το παράδειγμα μιας γυναίκας με μέσο εισόδημα 24.000 ευρώ το χρόνο: Έπειτα από έξι μήνες άδειας μητρότητας η Ελληνίδα εργαζόμενη θα λάβει μόλις 1.984 ευρώ, η Λουξεμβούργια 2.929 και η Βρετανή 3.903 ενώ την ίδια στιγμή τα επιδόματα για

τη Δανέζα, την Ιταλίδα και τη Σουηδέζα φτάνουν τις 10.728, 9619 και 9.527 ευρώ αντιστοίχως.

Φορολογία

Το φορολογικό σύστημα για την πολύτεκνες οικογένειες είναι άδικο, οι προτάσεις του πολυτεκνικού κινήματος για την εφαρμογή δικαίου φορολογικού συστήματος δυστυχώς δεν έγιναν δεκτές.

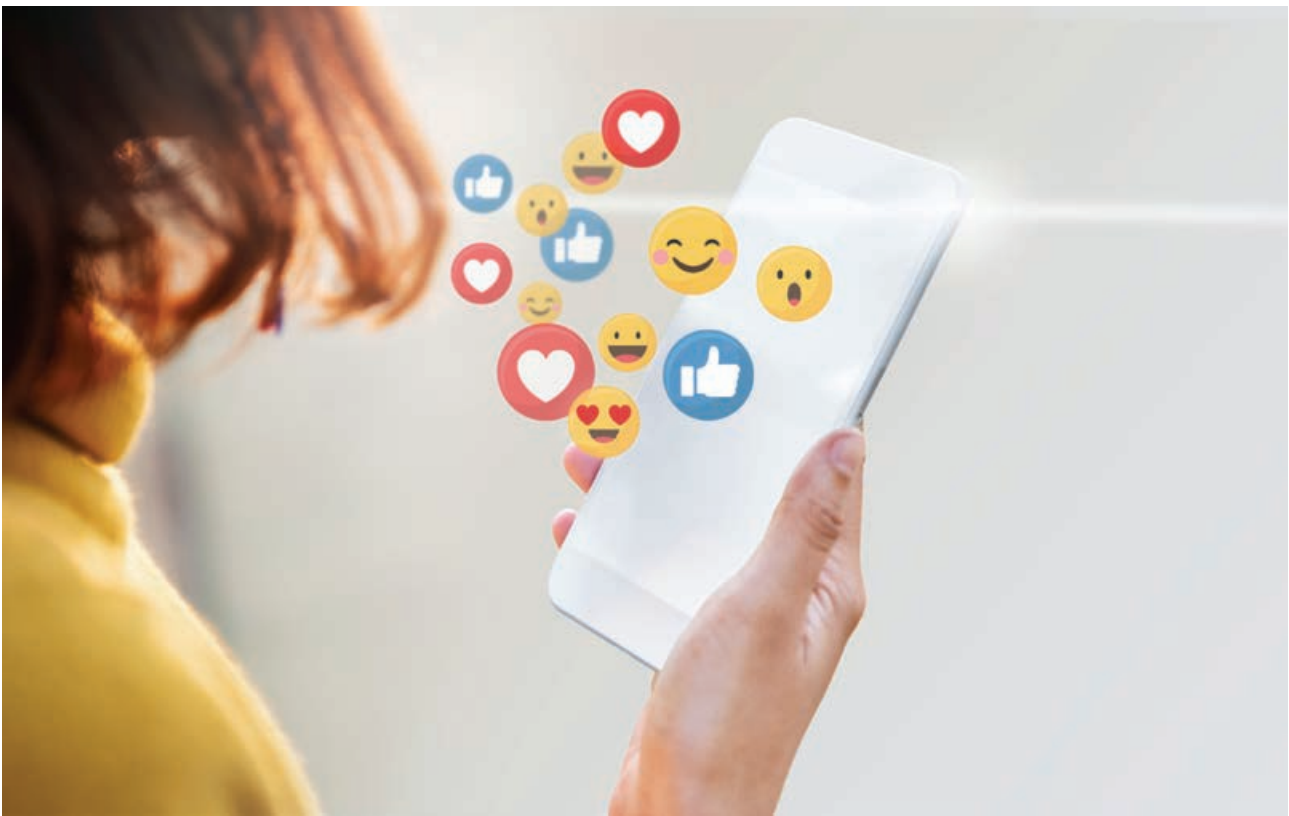
Οι φορολογικές απαλλαγές που ακούμε κατά καιρούς είναι ασήμαντες για τους πολυτέκνους. Οι πολύτεκνοι στην ουσία ανάλογα με τον αριθμό των μελών των οικογενειών τους φορολογούνται για το ίδιο εισόδημα δυσανάλογα από ότι οι άγαμοι ή και έγγαμοι με ένα και δύο παιδιά.

Το πρόβλημα της απασχόλησης είναι ένα σοβαρό ζήτημα και κυρίως των πολυτέκνων και των παιδιών των. Υπάρχουν νόμοι που προβλέπουν κάποια προτεραιότητα για τα παιδιά των πολυτέκνων και κάποια αναλογία, όμως στην ουσία είτε δεν εφαρμόζονται είτε με κάποιες ποσοστώσεις περιορίζονται οι θέσεις εργασίας.

Ένα από τα καθημερινά προβλή-

ματα που αντιμετωπίζουν οι πολύτεκνες οικογένειες, λόγω ακριβώς της οικονομικής αδυναμίας των, δεν έχουν τη δυνατότητα να στείλουν τα παιδιά τους σε φροντιστηριακά μαθήματα και βρίσκονται σε μειονεκτική θέση έναντι των παιδιών ευπόρων οικογενειών και ο ανταγωνισμός μ' αυτά είναι δύσκολος. Για αυτό θεωρώ πως είναι προσχηματική η επίκληση της αρχής της ισότητας για την κατάργηση των μετεγγραφών των παιδιών των πολυτέκνων.

Εάν θέλουμε τη συνέχεια της Ελλάδας θα πρέπει να λάβουμε άμεσα μέτρα. Μέτρα δημογραφικής πολιτικής. Να δημιουργηθεί ένα Υπουργείο Οικογένειας που θα αναλάβει εκστρατεία για τη στήριξη και ενδυνάμωση του θεσμού και την παροχή προϋποθέσεων για τη δημιουργία νέων οικογενειών, νέων ανθρώπων. Πρέπει να ενδιαφερθούμε για τους νέους, να τους προσφέρουμε πέρα από τη στοργή και την αγάπη που έχουν απόλυτη ανάγκη, να τους εξασφαλίσουμε ένα καλύτερο αύριο για μια καλύτερη και μεγαλύτερη πληθυσμιακά και ηθικά Ελλάδα.

Απαγόρευση Social Media για Ανήλικους κάτω των 15 Ετών: Το Νέο Νομοθετικό Πλαίσιο και οι Νομικές Προεκτάσεις¹

Η διαρκής ανάπτυξη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει αλλάξει ριζικά τον τρόπο με τον οποίο τα παιδιά και οι έφηβοι επικοινωνούν, ενημερώνονται και ψυχαγωγούνται. Παράλληλα, όμως, έχει αναδείξει νέους κινδύνους που σχετίζονται με την ψυχική υγεία, την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ασφαλή ανάπτυξη των ανηλίκων στο ψηφιακό περιβάλλον.

Οι εξελίξεις αυτές οδηγούν πλέον τις ευρωπαϊκές χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, στη λήψη αυστηρότερων μέτρων για την προστασία των ανηλίκων από τις επιπτώσεις της ανεξέλεγκτης χρήσης των

κοινωνικών δικτύων.

Οι κίνδυνοι της υπερβολικής χρήσης των social media από ανηλίκους

Τα τελευταία χρόνια, επιστημονικές μελέτες και διεθνείς οργανισμοί επισημαίνουν ότι η υπερβολική ενασχόληση των παιδιών και των εφήβων με τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να συνδεθεί με:

- Αυξημένα επίπεδα άγχους και ψυχολογικής πίεσης.
- Συμπτώματα κατάθλιψης.
- Διαταραχές ύπνου.
- Ενίσχυση της κοινωνικής απομόνωσης.
- Χαμηλή αυτοεκτίμηση λόγω συνε-

χούς κοινωνικής σύγκρισης.

- Έκθεση σε διαδικτυακό εκφοβισμό (cyberbullying).
- Εξάρτηση από την ψηφιακή αλληλεπίδραση εις βάρος της πραγματικής κοινωνικής ζωής.

Η προστασία των ανηλίκων στον ψηφιακό χώρο αποτελεί πλέον ζήτημα μείζονος κοινωνικής και νομικής σημασίας.

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την πρόσβαση των ανηλίκων στα social media

Σύμφωνα με τις ανακοινώσεις που παρουσιάστηκαν από την ελληνική κυβέρνηση, εξετάζεται η θέσπιση ενός νέου πλαισίου που θα προβλέ-

1. Αναδημοσιεύεται από τον ιστότοπο του Δικηγορικού Γραφείου «Δικηγορικό Γραφείο “Σπήλιος Σπηλιόπουλος και Συνεργάτες” (www.spiliopouloslaw.com/)

πει αυστηρότερους κανόνες πρόσβασης των ανηλίκων στις πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης.

Κεντρικό στοιχείο του σχεδιασμού αποτελεί η καθιέρωση κατώτατου ηλικιακού ορίου για τη δημιουργία και διατήρηση λογαριασμών σε δημοφιλείς πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Facebook, το Instagram και το TikTok.

Η βασική φιλοσοφία του μέτρου είναι ότι τα παιδιά μικρότερης ηλικίας χρειάζονται αυξημένη προστασία από περιεχόμενο, αλληλεπιδράσεις και πρακτικές που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την ανάπτυξή τους.

Ποιος θα είναι υπεύθυνος για τον έλεγχο της ηλικίας;

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι η ευθύνη συμμόρφωσης δεν θα βαρύνει αποκλειστικά τους γονείς ή το κράτος.

Αντιθέτως, οι ίδιες οι ψηφιακές πλατφόρμες θα κληθούν να εφαρμόσουν αξιόπιστους μηχανισμούς επαλήθευσης ηλικίας, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι χρήστες πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπει η νομοθεσία.

Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, οι πάροχοι των υπηρεσιών ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σημαντικές διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις.

Ο ρόλος των εποπτικών αρχών

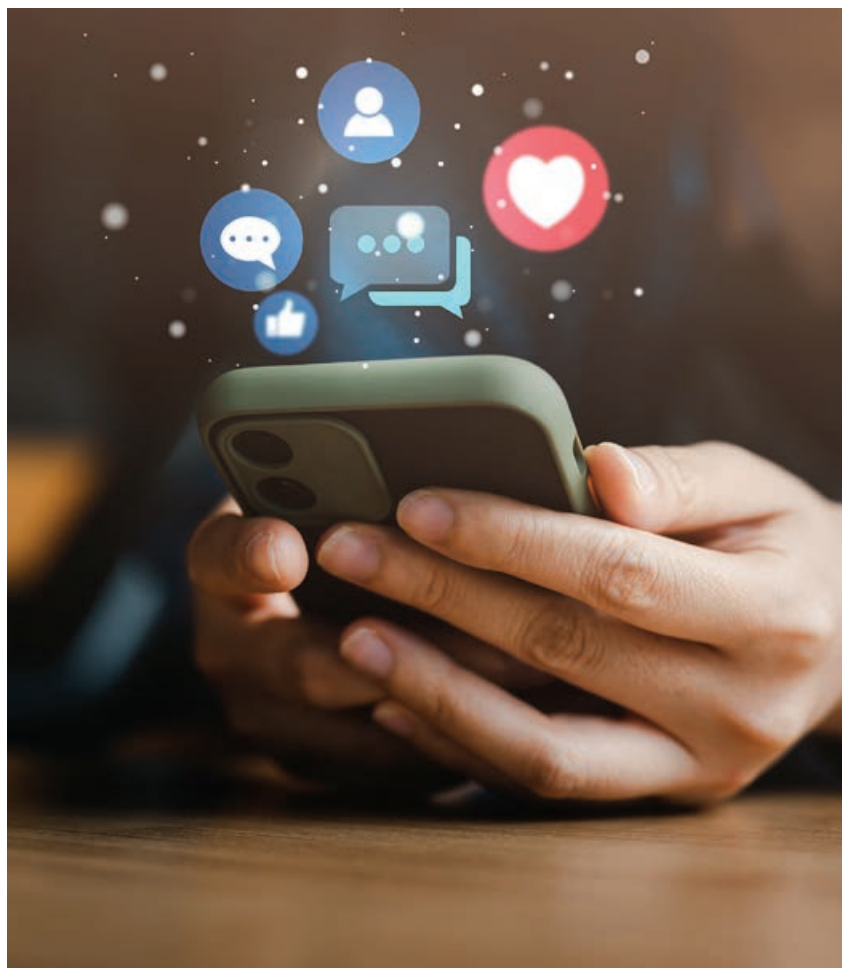
● Η εφαρμογή του νέου πλαισίου αναμένεται να παρακολουθείται από αρμόδιες ανεξάρτητες αρχές και ρυθμιστικούς φορείς, όπως:

- Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
- Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Οι φορείς αυτοί θα έχουν καθοριστικό ρόλο στην εξέταση καταγγελιών, στην εποπτεία της συμμόρφωσης και στην επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων.

Η ευρωπαϊκή διάσταση του ζητήματος

Οι εξελίξεις αυτές συνδέονται άμεσα με την εφαρμογή της Πράξης για

τις Ψηφιακές Υπηρεσίες, η οποία επιβάλλει αυξημένες υποχρεώσεις στις μεγάλες ψηφιακές πλατφόρμες όσον αφορά την προστασία των χρηστών και ιδίως των ανηλίκων.

Παράλληλα, ζητήματα που σχετίζονται με τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων ανηλίκων συνδέονται και με την εφαρμογή του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων, ο οποίος προβλέπει αυστηρούς κανόνες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

Τι σημαίνουν οι αλλαγές για γονείς και οικογένειες;

Οι σχεδιαζόμενες ρυθμίσεις αναμένεται να επηρεάσουν άμεσα τον τρόπο με τον οποίο οι οικογένειες διαχειρίζονται την πρόσβαση των παιδιών στο διαδίκτυο.

Η αποτελεσματικότητα των νέων μέτρων δεν θα εξαρτηθεί μόνο από τη νομοθεσία και τους μηχανισμούς

ελέγχου, αλλά και από:

- Την ενημέρωση των γονέων.
- Την εκπαίδευση των ανηλίκων στην ασφαλή χρήση του διαδικτύου.
- Τη συνεργασία σχολείων και εκπαιδευτικών φορέων.
- Τη συμμόρφωση των τεχνολογικών εταιρειών με τις νέες υποχρεώσεις.

Νομική υποστήριξη σε θέματα προστασίας ανηλίκων και ψηφιακών δικαιωμάτων

Οι νέες τεχνολογίες δημιουργούν καθημερινά νέα νομικά ζητήματα που αφορούν την προστασία των ανηλίκων, τα προσωπικά δεδομένα, το διαδικτυακό περιεχόμενο και την ευθύνη των ψηφιακών πλατφορμών.

Πηγή: Αναγόρευση Social Media για Ανήλικους κάτω των 15 Ετών: Το Νέο Νομοθετικό Πλαίσιο και οι Νομικές Προεκτάσεις – Δικηγορικό Γραφείο Σπήλιος Σπηλιόπουλος και Συνεργάτες

Ιστορική δικαίωση για την ΑΣΠΕ

Θεσμοθετείται η ποσόστωση πολυτέκνων στις προκηρύξεις πρόσληψης και κατάρτισης δικαστικών υπαλλήλων μέσω της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών

Η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος (ΑΣΠΕ) εκφράζει την απόλυτη ικανοποίησή της για την ψήφιση και τη δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως του νέου Ν. 5326/2026 του Υπουργείου Δικαιοσύνης (ΦΕΚ Α 125/2026). Με το άρθρο 43 «Ποσόστωση για πολυτέκνους - Τροποποίηση άρθρου 11 Κώδικα δικαστικών υπαλλήλων» του συγκεκριμένου νόμου, ο οποίος ψηφίστηκε στις 31 Ιουλίου 2026, θεσμοθετείται για πρώτη φορά η ποσόστωση υπέρ των πολυτέκνων και των τέκνων τους σε ποσοστό 16% των προκηρυσσόμενων θέσεων για την πρόσληψη στον κλάδο δικαστικών υπαλλήλων μέσω της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών.

Η εξέλιξη αυτή αποτελεί μια ιστορική δικαίωση ενός πάγιου, επί σειράς ετών αιτήματος της ΑΣΠΕ, η οποία αγωνιζόταν σταθερά για την θέσπιση ποσοστού υπέρ πολυτέκνων στις θέσεις επιλογής της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών.

Μέχρι σήμερα, η συνταγματικά προστατευόμενη πολύτεκνη οικογένεια δεν απολάμβανε το δικαίωμα της ποσόστωσης στον ευαίσθητο χώρο της Δικαιοσύνης, παρά το γεγονός ότι το μέτρο εφαρμόζεται με επιτυχία σε όλο το υπόλοιπο φάσμα του δημόσιου τομέα (**εκτός του Υπουργείου Παιδείας** που δεν αναγνωρίζει στις προσλήψεις του την ειδική κατηγορία των Πολύτεκνων).

Η υλοποίηση αυτού του δικαιού αιτήματος έγινε πραγματικότητα χάρη στην άμεση αποδοχή και τη θεσμική ευαισθησία που επέδειξε ο Υφυπουργός Δικαιοσύνης, κ. Ιωάννης Μπούγας, ο οποίος αναγνωρίζοντας το δικαίωμα του αιτήματός μας και

τη σημασία της έμπρακτης στήριξης της πολύτεκνης οικογένειας απέναντι στο οξύ δημογραφικό πρόβλημα της χώρας, ενέταξε τη σχετική διάταξη στο νομοθέτημα.

Με τη νέα αυτή ρύθμιση:

- Αποκαθίσταται η συνταγματική τάξη (Άρθρο 21, παρ. 2 του Συντάγματος) για την προστασία της πολυτεκνίας και στον χώρο της Δικαιοσύνης.
- Διασφαλίζεται η ισότιμη πρόσβαση των μελών των πολύτεκνων οικο-

γενειών στον κλάδο των δικαστικών υπαλλήλων της χώρας.

- Ενισχύεται ηθικά και υλικά η πολύτεκνη οικογένεια, η οποία αποτελεί το βασικό ανάχωμα στην πληθυσμιακή συρρίκνωση της Ελλάδας.

Ο αγώνας της Συνομοσπονδίας για την πλήρη θωράκιση των δικαιωμάτων των πολυτέκνων σε κάθε επίπεδο της δημόσιας διοίκησης και της κοινωνικής ζωής συνεχίζεται αδιάκοπα.

Πολύτεκνη Οικογένεια: Από την κοινωνική στήριξη στην στρατηγική ευθύνη της αυτοδιοίκησης

Κείμενο ομιλίας στο «Πολυγεγονός Κοινωνικής Πολιτικής» στον Δήμο Θεσσαλονίκης την Πέμπτη 18/6/26 στις 3.30μ.μ στο Δημαρχείο Θεσσαλονίκης με συμμετοχή του Συλλόγου Πολυτέκνων Ν. Χαλκιδικής

Της Ιφγένειας Κυριάκου
Προέδρου του Συλλόγου
Πολυτέκνων Χαλκιδικής

Κυρίες και κύριοι, θα ήθελα καταρχάς να ευχαριστήσω τους διοργανωτές για την πρόσκληση και την ευκαιρία να συμμετέχουμε σε μια συζήτηση που δεν αφορά μόνο τις πολύτεκνες οικογένειες, αλλά το μέλλον των τοπικών κοινωνιών μας.

Γιατί αφορά την Αυτοδιοίκηση;

Η σημερινή εκδήλωση πραγματοποιείται σε μια περίοδο κατά την οποία η χώρα μας βρίσκεται αντιμέτωπη με μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της σύγχρονης ιστορίας της: τη δημογραφική συρρίκνωση.

Τα στοιχεία είναι γνωστά και ανησυχητικά. Σύμφωνα με τα τελευταία δημογραφικά στοιχεία, οι θάνατοι στη χώρα μας εξακολουθούν να υπερβαίνουν σημαντικά τις γεννήσεις, ενώ σε πολλές περιοχές της Ελλάδας ο μαθητικός πληθυσμός μειώνεται χρόνο με τον χρόνο. Πρόκειται για μια εξέλιξη που δεν αφορά μόνο τους αριθμούς. Αφορά το μέλλον των τοπικών κοινωνιών, των σχολείων μας, της οικονομίας μας και τελικά της ίδιας της κοινωνικής συ-

Γιατί αφορά την Αυτοδιοίκηση;

- Μείωση των γεννήσεων
- Γήρανση του πληθυσμού
- Μείωση μαθητικού πληθυσμού
- Ερημοποίηση Τοπικών Κοινοτήτων

Παραδείγματα από δήμους της χώρας

 Νέα Σμύρνη Πλήρης απαλλαγή δημοτικών τελών	 Μαρούσι Πλήρης απαλλαγή δημοτικών τελών	 Παπάγου - Χολαργός Μειώσεις δημοτικών τελών
 Βόλο Κοινωνικό τιμολόγιο και μειώσεις	 Ηράκλειο Κοινωνικό τιμολόγιο και μειώσεις	 Μαλεβίζι Κοινωνικό τιμολόγιο και μειώσεις

νοχής. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η πολύτεκνη οικογένεια δεν αποτελεί απλώς μια κοινωνική κατηγορία που χρήζει στήριξης. Αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες δημογραφικής ανανέωσης, κοινωνικής συνοχής και διαγενεακής συνέχειας.

Για τον λόγο αυτό, η συζήτηση για τις πολιτικές στήριξης των πολυτέκνων δεν μπορεί να περιορίζεται σε μια λογική παροχών ή διευκολύνσεων. Αφορά τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε το μέλλον των πόλεων μας, των περιοχών μας και

τελικά της ίδιας της χώρας.

Η τοπική αυτοδιοίκηση βρίσκεται σε προνομιακή θέση απέναντι σε αυτή την πρόκληση. Είναι ο θεσμός που βρίσκεται πιο κοντά στην οικογένεια, πιο κοντά στην καθημερινότητα, πιο κοντά στις πραγματικές ανάγκες των πολιτών.

Και γι' αυτό ακριβώς μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση ενός περιβάλλοντος φιλικού προς την οικογένεια και τα παιδιά.

Η Αυτοδιοίκηση μπορεί να κάνει τη διαφορά

Το ενθαρρυντικό στοιχείο είναι ότι αρκετοί δήμοι της χώρας έχουν ήδη αναλάβει σημαντικές πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποδεικνύουν ότι υπάρχουν λύσεις, υπάρχουν εργαλεία και υπάρχουν καλές πρακτικές που μπορούν να αξιοποιηθούν.

Σήμερα, ως Σύλλογος Πολυτέκνων Χαλκιδικής, δεν ερχόμαστε μόνο να καταθέσουμε αιτήματα. Ερχόμαστε να αναδείξουμε καλές πρακτικές που ήδη εφαρμόζονται, να συμβάλουμε στον διάλογο με συγκεκριμένες προτάσεις και να υπογραμμίσουμε ότι η στήριξη της οικογένειας δεν αποτελεί κοινωνική δαπάνη, αλλά επένδυση στο μέλλον.

Πριν προχωρήσουμε στις προτάσεις και στα αιτήματα που μπορούν να ενισχύσουν ακόμη περισσότερο την οικογένεια και ιδιαίτερα την πολύτεκνη οικογένεια, αξίζει να αναγνωρίσουμε ότι η τοπική αυτοδιοίκηση έχει ήδη κάνει σημαντικά βήματα.

Σε αρκετούς δήμους της χώρας εφαρμόζονται σήμερα πολιτικές που αποδεικνύουν ότι η στήριξη της οικογένειας δεν αποτελεί μια θεωρητική συζήτηση, αλλά μια ρεαλιστική και εφαρμόσιμη επιλογή.

Παραδείγματα από δήμους της χώρας

Ένας πρώτος τομέας αφορά τα δημοτικά τέλη και τα κοινωνικά τιμολόγια.

Τα τελευταία χρόνια βλέπουμε όλο και περισσότερους δήμους να αξιοποιούν τα εργαλεία που τους παρέ-

χει η νομοθεσία, προχωρώντας είτε σε σημαντικές μειώσεις είτε ακόμη και σε πλήρεις απαλλαγές για πολύτεκνες οικογένειες.

Στον Δήμο Νέας Σμύρνης εφαρμόστηκε πλήρης απαλλαγή από τα δημοτικά τέλη για πολύτεκνες οικογένειες με τέσσερα προστατευόμενα τέκνα, χωρίς εισοδηματικά κριτήρια. Αντίστοιχη πολιτική υιοθετήθηκε και από τον Δήμο Αμαρουσίου, αναγνωρίζοντας έμπρακτα τη συμβολή της πολύτεκνης οικογένειας στην κοινωνική και δημογραφική ζωή του τόπου.

Παράλληλα, σε δήμους όπως οι Παπάγου-Χολαργού, Βοίου, Ηρακλείου και Μαλεβιζίου εφαρμόζονται κοινωνικά τιμολόγια και σημαντικές μειώσεις δημοτικών τελών για πολύτεκνες οικογένειες, αποδεικνύοντας ότι η κοινωνική ευαισθησία μπορεί να συνδυαστεί με υπεύθυνη δημοτική διαχείριση.

Από τις καλές πρακτικές στις πολιτικές του αύριο

Η στήριξη όμως δεν περιορίζεται μόνο στα οικονομικά βάρη των νοικοκυριών.

Σε αρκετούς δήμους συναντούμε πολιτικές που αφορούν την παιδική μέριμνα και την προσχολική αγωγή, με ειδικές ελαφρύνσεις στα τροφεία των παιδικών σταθμών, αυξημένη μοριοδότηση για τις πολύτεκνες οικογένειες και προτεραιότητα πρόσβασης στις διαθέσιμες δομές.

Η εμπειρία έχει δείξει ότι κάθε θέση σε έναν παιδικό σταθμό δεν αποτελεί απλώς μια κοινωνική παροχή. Αποτελεί ουσιαστική στήριξη της οικογένειας και διευκολύνει ιδιαίτερα τους γονείς στην προσπάθειά τους να συνδυάσουν οικογενειακές και επαγγελματικές υποχρεώσεις.

Αντίστοιχα, σε πολλούς δήμους της χώρας παρέχονται μειωμένα διδάκτρα ή ειδικές εκπτώσεις για τα παιδιά πολύτεκνων οικογενειών σε αθλητικά προγράμματα, πολιτιστικές δραστηριότητες, δημοτικά ωδεία και άλλες δομές δημιουργικής απασχόλησης.

Οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία, γιατί μεταφέρουν ένα σαφές μήνυμα: ότι κανέ-

να παιδί δεν πρέπει να αποκλείεται από τον πολιτισμό, τον αθλητισμό ή την εκπαίδευση εξαιτίας του οικονομικού βάρους που καλείται να σηκώσει μια μεγάλη οικογένεια.

Όλα αυτά τα παραδείγματα αποδεικνύουν κάτι πολύ σημαντικό.

Η αυτοδιοίκηση δεν ξεκινά από το μηδέν.

Το ζητούμενο σήμερα δεν είναι απλώς να καταγράψουμε αυτές τις πρωτοβουλίες, αλλά να δούμε πώς μπορούν να επεκταθούν, να εξαλειφθούν και να αποτελέσουν σημείο αναφοράς για ακόμη περισσότερους δήμους της χώρας. Παράδειγμα η Χαλκιδική και οι 5 δήμοι της.

Το ζητούμενο πλέον δεν είναι να ανακαλύψουμε τι μπορεί να γίνει.

Το ζητούμενο είναι πώς οι πολιτικές αυτές θα επεκταθούν, θα ενισχυθούν και θα γίνουν κτήμα ολόκληρων και περισσότερων τοπικών κοινωνιών σε ολόκληρη τη χώρα.

Η συζήτηση αφορά το πώς αυτά τα μέτρα σχεδιάζονται, ποια φιλοσοφία υπηρετούν και ποιο μήνυμα εκπέμπουν προς την κοινωνία.

Η εμπειρία που έχει αποκτηθεί τα τελευταία χρόνια μάς επιτρέπει να δούμε όχι μόνο τι εφαρμόζεται, αλλά και ποιες ανάγκες εξακολουθούν να παραμένουν ακάλυπτες.

Ένα πρώτο πεδίο αφορά την προσχολική αγωγή και τη φροντίδα των παιδιών.

Είναι θετικό ότι πολλοί δήμοι εφαρμόζουν κοινωνικά κριτήρια, μειωμένα τροφεία ή αυξημένη μοριοδότηση για τις πολύτεκνες οικογένειες. Ωστόσο, η πρόσβαση όλων των παιδιών των πολύτεκνων οικογενειών σε βρεφονηπιακούς και παιδικούς σταθμούς εξακολουθεί να αποτελεί ζητούμενο σε πολλές περιοχές της χώρας.

Η δυνατότητα ουσιαστικής ελάφρυνσης ή ακόμη και απαλλαγής από τα τροφεία, όπου αυτό είναι εφικτό, θα μπορούσε να αποτελέσει μια σημαντική επένδυση στην οικογένεια και στη στήριξη των νέων γονέων.

Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια αναδεικνύεται όλο και πιο έντονα ένα ακόμη ζήτημα που απασχολεί πολλές οικογένειες: η στέγαση. Για

μια πολύτεκνη οικογένεια, η ανάγκη για μεγαλύτερη κατοικία συνεπάγεται αυξημένες οικονομικές απαιτήσεις, ιδιαίτερα σε μια περίοδο κατά την οποία το κόστος στέγασης έχει αυξηθεί σημαντικά.

Η τοπική αυτοδιοίκηση δεν μπορεί από μόνη της να λύσει το στεγαστικό ζήτημα. Μπορεί όμως να αναδείξει τις ανάγκες των οικογενειών, να λειτουργήσει υποστηρικτικά και να συμβάλει στη διασύνδεσή τους με τα διαθέσιμα προγράμματα και τις δυνατότητες που παρέχει η πολιτεία.

Αντίστοιχα, αξίζει να ενισχυθούν οι πολιτικές που διευκολύνουν τη συμμετοχή των παιδιών στον αθλητισμό, στον πολιτισμό και στη δημιουργική έκφραση.

Πολλοί δήμοι ήδη εφαρμόζουν μειωμένα δίδακτρα ή ειδικές εκπτώσεις σε δημοτικά ωδεία, αθλητικά προγράμματα και πολιτιστικές δραστηριότητες. Οι πρωτοβουλίες αυτές μπορούν να επεκταθούν ακόμη περισσότερο, ώστε κάθε παιδί να έχει ίσες δυνατότητες συμμετοχής ανεξάρτητα από το μέγεθος της οικογένειάς του.

Παράλληλα, αξίζει να αναγνωρίσουμε και πρακτικές που ήδη εφαρμόζονται από αρκετούς δήμους και έχουν ιδιαίτερη αξία.

Οι βραβεύσεις μαθητών, οι τιμητικές διακρίσεις νέων που πετυχαίνουν την εισαγωγή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και οι δημόσιες εκδηλώσεις αναγνώρισης της προσφοράς της οικογένειας, αποτελούν πρωτοβουλίες που δεν έχουν μόνο συμβολικό χαρακτήρα.

Στέλνουν το μήνυμα ότι η κοινωνία αναγνωρίζει την προσπάθεια, την επιμονή και τη συμβολή των οικογενειών που επενδύουν στην ανατροφή και την εκπαίδευση των παιδιών τους.

Γι' αυτό και οι πρωτοβουλίες αυτές αξίζει όχι μόνο να συνεχιστούν, αλλά και να αποκτήσουν πιο σταθερό και οργανωμένο χαρακτήρα.

Τέτοιες παρεμβάσεις δεν απαιτούν πάντοτε μεγάλους οικονομικούς πόρους. Απαιτούν κυρίως σχεδιασμό, συντονισμό και πολιτική βούληση.

Το σημαντικότερο όμως είναι ότι δημιουργούν ένα περιβάλλον στο

οποίο η οικογένεια αισθάνεται ότι ο δήμος δεν είναι ένας απρόσωπος διοικητικός μηχανισμός, αλλά ένας πραγματικός σύμμαχος στην καθημερινότητά της. Ως Σύλλογος Πολυτέκνων Χαλκιδικής έχουμε καθημερινή επαφή με οικογένειες που αγωνίζονται να ανταποκριθούν στις αυξημένες ανάγκες της εποχής. Βλέπουμε γονείς που προσπαθούν να προσφέρουν στα παιδιά τους ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση, στον αθλητισμό και στον πολιτισμό. Βλέπουμε νέες οικογένειες που θέλουν να παραμείνουν και να δημιουργήσουν στον τόπο τους. Αυτός είναι ο λόγος που θεωρούμε ότι οι πολιτικές στήριξης της οικογένειας δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται ως έκτακτες κοινωνικές παρεμβάσεις, αλλά ως σταθερή προτεραιότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Η συζήτηση για κριτήρια

Όλες αυτές οι παρεμβάσεις έχουν πρακτική αξία για την καθημερινότητα των οικογενειών. Υπάρχει όμως και μια ευρύτερη διάσταση, που υπερβαίνει τα επιμέρους μέτρα και αφορά το μέλλον της ίδιας της κοινωνίας μας. Ποια είναι η θέση της οικογένειας στο αναπτυξιακό και δημογραφικό μέλλον της χώρας;

Η Ελλάδα, όπως γνωρίζουμε όλοι, βρίσκεται αντιμέτωπη με μια πρωτοφανή δημογραφική πρόκληση.

Οι γεννήσεις μειώνονται, ο πληθυσμός γηράσκει και πολλές τοπικές κοινωνίες βλέπουν κάθε χρόνο τον αριθμό των νέων ανθρώπων να περιορίζεται.

Η στήριξη της οικογένειας είναι δημογραφική πολιτική

Μέσα σε αυτή την πραγματικότητα, η στήριξη της πολύτεκνης οικογένειας δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται αποκλειστικά ως μια μορφή κοινωνικής πολιτικής. Αποτελεί ταυτόχρονα δημογραφική πολιτική. Αποτελεί πολιτική για το μέλλον. Και αυτό μας οδηγεί σε έναν προβληματισμό που αφορά τόσο την αυτοδιοίκηση όσο και την πολιτεία συνολικά. Ποιος είναι ο σωστός τρόπος σχεδιασμού των μέτρων στήριξης; Τα τελευταία χρόνια

αρκετοί δήμοι έχουν υιοθετήσει εισοδηματικά κριτήρια για την παροχή απαλλαγών ή μειώσεων. Άλλοι δήμοι έχουν επιλέξει να αναγνωρίσουν την ίδια την πολυτεχνική ιδιότητα ως λόγο παροχής στήριξης, ανεξάρτητα από το εισόδημα.

Η συζήτηση αυτή δεν είναι απλή. Οστόσο, είναι εύλογο να αναρωτηθούμε αν δύο οικογένειες με το ίδιο δηλωθέν εισόδημα διαθέτουν πραγματι τις ίδιες οικονομικές δυνατότητες όταν η μία μεγαλώνει ένα παιδί και η άλλη τέσσερα ή πέντε. Το κόστος στέγασης, διατροφής, εκπαίδευσης, μετακινήσεων και καθημερινής φροντίδας αυξάνεται σημαντικά όσο μεγαλώνει η οικογένεια. Γι' αυτό και η πολυτεχνική ιδιότητα δεν μπορεί να εξετάζεται αποκλειστικά μέσα από το πρίσμα του εισοδήματος. Ίσως η εμπειρία των δήμων μάς δείχνει ότι αξίζει να αναζητήσουμε πιο ισορροπημένες προσεγγίσεις. Προσεγγίσεις που θα αναγνωρίζουν καθολικά την ιδιότητα του πολυτέκνου, διατηρώντας παράλληλα πρόσθετες ενισχύσεις για τις οικογένειες που αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες οικονομικές δυσκολίες. Με αυτόν τον τρόπο συνδυάζεται η κοινωνική δικαιοσύνη με τη δημογραφική στόχευση. Και κυρίως αναγνωρίζεται ότι η στήριξη της πολύτεκνης οικογένειας δεν αποτελεί απλώς μια παροχή προς μια κοινωνική ομάδα.

Αποτελεί επένδυση στη συνέχεια της κοινωνίας μας. Αποτελεί επένδυση στα παιδιά, στους νέους ανθρώπους και στις τοπικές κοινωνίες που θέλουμε να παραμείνουν ζωντανές και δημιουργικές τα επόμενα χρόνια. Από τις καλές πρακτικές σε μια κουλτούρα στήριξης της οικογένειας.

Συνοψίζοντας θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τα κυριότερα αιτήματα – ανάγκες των πολύτεκνων οικογενειών προς τους δήμους ως εξής:

- Πλήρης απαλλαγή από τα Δημοτικά τέλη, χωρίς βεβαίως να τίθενται εισοδηματικά όρια ή άλλες προϋποθέσεις, όπως έχει ορίσει η νομολογία του ΣτΕ
- Απαλλαγή από τα τροφεία των παιδιών τους που φοιτούν στους παιδικούς και βρεφονηπιακούς σταθμούς,

όπως και απαλλαγή από τα ποσά για την φοίτηση τους στα ωδεία, στους αθλητικούς συλλόγους και σε κάθε άλλη δραστηριότητα των Δήμων ή των Νομικών Προσώπων του Δήμου, χωρίς βεβαίως να τίθενται εισοδηματικά όρια ή άλλες προϋποθέσεις.

- Χορήγηση εφάπαξ βοηθήματος ποσού αναλόγως των οικονομικών δυνατοτήτων του Δήμου στην μητέρα που θα αποκτά το 4ο της τέκνο και θα έχει χαρακτηριστεί πολύτεκνη, καθώς και όταν αυτή θ' αποκτά το 5ο ή κάθε ένα επί πλέον τέκνο και το οποίο ποσό να μην είναι κατώτερο των τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ – σε χρήμα ή σε είδος, χωρίς βεβαίως να τίθενται εισοδηματικά όρια ή άλλες προϋποθέσεις, σε συνεργασία με τον τοπικό Σύλλογο Πολυτέκνων – μέλος της ΑΣΠΕ.

- Κάλυψη των δαπανών του τοκετού, όπως και κάλυψη των δαπανών για τις πάνες του μωρού μέχρι δύο ετών τουλάχιστον, σε κάθε μητέρα που θα αποκτά το 4ο της τέκνο και θα έχει χαρακτηριστεί πολύτεκνη, καθώς και όταν αυτή θ' αποκτά το 5ο ή κάθε ένα επί πλέον τέκνο, χωρίς βεβαίως να τίθενται εισοδηματικά όρια ή άλλες προϋποθέσεις.

- Χρηματικά βοηθήματα για τα τέκνα των πολυτέκνων και τους ίδιους τους πολυτέκνους, που αριστεύουν στο Γυμνάσιο ή το Λύκειο ή επιτυγχάνουν σε Σχολές ή Τμήματα των ΑΕΙ ή ΤΕΙ και με την προϋπόθεση ότι επέτυχαν με βαθμολογία πάνω από την βάση του 10 ή έλαβαν το πτυχίο τους από Σχολές ή Τμήματα των ΑΕΙ ή ΤΕΙ, ή έλαβαν μεταπτυχιακό τίτλο ή το διδακτορικό τους, χωρίς βεβαίως να τίθενται εισοδηματικά όρια ή άλλες προϋποθέσεις, σε συνεργασία με τον τοπικό Σύλλογο Πολυτέκνων – μέλος της ΑΣΠΕ.

- Καθιέρωση σταθερού ωραρίου για τις πολύτεκνες μητέρες - υπαλλήλους του Δήμου και να μην υποχρεώνονται σε υπερωριακή απασχόληση, προκειμένου να είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις βεβαρυνμένες οικογενειακές υποχρεώσεις τους.

- Καθιέρωση από τους Δήμους τιμητικών εκδηλώσεων για τις μητέρες σε συνεργασία με Σύλλογο Πολυ-

τέκνων – μέλος της ΑΣΠΕ, οι οποίες αποκτούν το τέταρτο τέκνο τους και θα έχουν χαρακτηριστεί πολύτεκνες, καθώς και όταν αποκτούν το 5ο ή κάθε ένα επί πλέον τέκνο τους, ώστε να γίνεται η σχετική προβολή και να καθίσταται ελκυστική και άξια σεβασμού η πολύτεκνη οικογένεια και να τιμάται η προσφορά της πολύτεκνης μητέρας.

- Σύμπραξη του Δήμου με τον τοπικό Σύλλογο Πολυτέκνων, μέλος της ΑΣΠΕ, για την διανομή προϊόντων μέσω των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων του Υπουργείου και των Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων.

- Συνεργασία του Δήμου με τον τοπικό Σύλλογο Πολυτέκνων, μέλος της ΑΣΠΕ, σε κάθε δράση κοινωνικής και οικογενειακής πολιτικής τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Δήμοι και Σύλλογοι: μια σχέση συνεργασίας

Κυρίες και κύριοι, όσα αναφέρθηκαν προηγουμένως δεν αποτελούν έναν κατάλογο διεκδικήσεων. Αποτελούν μια πρόσκληση για διάλογο και συνεργασία.

Η εμπειρία των τελευταίων ετών αποδεικνύει ότι η τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να διαδραματίσει ουσιαστικό ρόλο στη στήριξη της οικογένειας. Υπάρχουν ήδη δήμοι που εφαρμόζουν πρακτικές αναγνώρισης της προσφοράς των πολυτέκνων οικογενειών.

Οι πρακτικές αυτές δείχνουν ότι όταν υπάρχει βούληση, μπορούν να διαμορφωθούν πολιτικές με πραγματικό κοινωνικό αντίκτυπο. Το ζητούμενο σήμερα δεν είναι να ανακαλύψουμε νέες θεωρίες.

Το ζητούμενο είναι να αξιοποιήσουμε την εμπειρία που ήδη υπάρχει, να ανταλλάξουμε καλές πρακτικές και να δημιουργήσουμε ένα περιβάλλον στο οποίο η οικογένεια θα αισθάνεται ότι υποστηρίζεται ουσιαστικά από την τοπική κοινωνία. Ιδιαίτερα για τις πολύτεκνες οικογένειες, η στήριξη αυτή αποκτά ακόμη μεγαλύτερη σημασία. Όχι επειδή ζητούν προνομιακή μεταχείριση. Αλλά επειδή η καθημερινότητα μιας πολύτεκνης οικογένειας συνοδεύεται από αυξημένες ευθύνες, αυξημένες

ανάγκες και αυξημένο κόστος. Και ταυτόχρονα, η προσφορά της προς την κοινωνία είναι αναμφισβήτητη. Γι' αυτό και πιστεύουμε ότι η σχέση των δήμων με τις πολύτεκνες οικογένειες δεν πρέπει να περιορίζεται στη διαχείριση αιτημάτων.

Χρειάζεται να εξελιχθεί σε μια μόνιμη σχέση συνεργασίας. Οι τοπικοί σύλλογοι πολυτέκνων διαθέτουν γνώση της πραγματικότητας, άμεση επαφή με τις οικογένειες και πολύτιμη εμπειρία από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι γονείς και τα παιδιά στην καθημερινότητά τους. Για τον λόγο αυτό θεωρούμε ιδιαίτερα σημαντικό οι δήμοι να διατηρούν σταθερούς διαύλους επικοινωνίας και συνεργασίας με τους συλλόγους. Οι πολιτικές γίνονται αποτελεσματικότερες όταν σχεδιάζονται με τη συμμετοχή εκείνων που γνωρίζουν από πρώτο χέρι τις πραγματικές ανάγκες των οικογενειών.

Η στήριξη της οικογένειας δεν είναι κόστος

Και τελικά, αυτό είναι ίσως το σημαντικότερο μήνυμα της σημερινής συζήτησης.

Η στήριξη της οικογένειας δεν είναι μόνο θέμα κοινωνικής πολιτικής. Είναι θέμα προοπτικής. Είναι θέμα κοινωνικής συνοχής. Είναι θέμα δημογραφικής ανθεκτικότητας. Είναι θέμα μέλλοντος.

Κάθε παιδί που μεγαλώνει σε μια οικογένεια, κάθε νέος άνθρωπος που παραμένει στον τόπο του, κάθε οικογένεια που αισθάνεται ότι μπορεί να σχεδιάσει τη ζωή της με ασφάλεια και αισιοδοξία, αποτελεί μια επένδυση για το αύριο της χώρας μας.

Και αν θέλουμε πραγματικά να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις των επόμενων δεκαετιών, οφείλουμε να τοποθετήσουμε την οικογένεια στο επίκεντρο των πολιτικών μας. Με σχέδιο. Με συνέπεια.

Με συνεργασία. Και πάνω απ' όλα, με τη βεβαιότητα ότι η στήριξη της οικογένειας δεν είναι κόστος. Είναι η πιο ουσιαστική επένδυση που μπορούμε να κάνουμε για το μέλλον της κοινωνίας μας.

Σας ευχαριστώ.

Ισόβια απαλλαγή πολύτεκνου από την υποχρέωση καταβολής δημοτικών τελών

Με παρέμβαση του Συνηγόρου του πολίτη, η αρμόδια Υπηρεσία Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα που υπέβαλε ο πολίτης και τη σχετική γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας, έκανε αποδεκτό το αίτημά του για την ισόβια απαλλαγή του από την καταβολή των δημοτικών τελών, παρά το ότι τα δύο εκ των τεσσάρων τέκνων του είχαν υπερβεί το 25ο έτος της ηλικίας. Ακολουθεί η σχετική Σύνοψη της Διαμεσολάβησης:

Ισόβια απαλλαγή πολύτεκνου από την υποχρέωση καταβολής δημοτικών τελών κατόπιν παρέμβασης του Συνηγόρου του Πολίτη: Ευανθία Σαββίδη Ειδική επιστήμονας: Κατερίνα Μαλεβίτη

Πολύτεκνος προσέφυγε στον Συνήγορο του Πολίτη επειδή Δήμος της χώρας απέρριψε αίτημα για την απαλλαγή του από την καταβολή δημοτικών τελών, με την αιτιολογία ότι δεν δήλωνε προστατευόμενα μέλη.

Η Αρχή επισήμανε εγγράφως στο Δήμο ότι, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία (άρθρο 202 ν. 3463/2006), με απόφαση του οικείου δημοτικού συμβουλίου, είναι δυνατή η μείωση δημοτικών φόρων ή τελών, ή η πλήρης απαλλαγή για τους απόρους, τα άτομα με αναπηρίες, τους πολύτεκνους, τους τρίτεκνους, τις μονογονεϊκές οικογένειες και τους μακροχρόνια ανέργους, όπως η εκάστοτε ιδιότητα ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία, καθώς και τους δικαιούχους του Κοινωνικού Εισοδήματος Αλληλεγγύης (άρθρο 235 ν. 4389/2016).

Στο ίδιο έγγραφο, υπενθύμισε ότι σύμφωνα με το νόμο (άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3454/2006) «πολύτεκνοι είναι οι γονείς που έχουν τη γονική μέριμνα και επιμέλεια τεσσάρων (4) τουλάχιστον τέκνων, από έναν ή περισσότε-

ρους γάμους, ή νομιμοποιηθέντων ή νομίμως αναγνωρισθέντων ή υιοθετημένων, τα οποία είναι άγαμα και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό τρίτο (23ο) έτος της ηλικίας τους, ή σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες τριτοβάθμιες σχολές πανεπιστημιακής και τεχνολογικής εκπαίδευσης και αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, ή εκπληρώνουν τις στρατιωτικές τους υποχρεώσεις και δεν έχουν συμπληρώσει το εικοστό πέμπτο (25ο) έτος της ηλικίας τους».

Επίσης, αναφέρθηκε στον τρόπο με τον οποίο αποδεικνύεται η πολυτεκνική ιδιότητα, εστιάζοντας κυρίως στην πρόβλεψη του νόμου (άρθρο 6 παρ. 3 ν. 3454/2006), σύμφωνα με την οποία οι γονείς που την απέκτησαν, είτε με το ν. 860/1979, είτε με το ν. 3454/2006, την διατηρούν και απολαμβάνουν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή ισοβίως, τα δε τέκνα τους προστατεύονται και απολαμβάνουν τα δικαιώματα των τέκνων πολύτεκνων όσο διαρκεί η πολυτεκνική ιδιότητα, έστω και του ενός γονέα.

Επιπλέον, υποστήριξε ότι οι προϋποθέσεις του νόμου (άρθρο 6 παρ. 1 ν. 3454/2006) πρέπει να εξετάζεται εάν συντρέχουν από την Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλά-

δος (Α.Σ.Π.Ε.), κατά το χρόνο υποβολής του σχετικού αιτήματος με σκοπό την απονομή της ιδιότητας πολυτέκνου. Ωστόσο, όταν αυτή απονεμηθεί, ισχύει δια βίου και μάλιστα όσοι έχουν την ιδιότητα του πολυτέκνου απολαμβάνουν τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή ισοβίως.

Ο Συνήγορος διατύπωσε τη θέση ότι ο Δήμος προέβη σε εσφαλμένη ερμηνεία των διατάξεων του ν. 3463/2006 απορρίπτοντας το αίτημα του πολύτεκνου, επειδή δύο εκ των τέκνων του είχαν υπερβεί το ηλικιακό όριο που θέτει η παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3454/2006, επισημαίνοντας εκ νέου ότι αυτά τα όρια λαμβάνονται υπόψη αποκλειστικά και μόνο για την απονομή της ιδιότητας του πολυτέκνου από την Α.Σ.Π.Ε. και όχι για τη διατήρηση αυτής.

Τέλος, η Αρχή υπογράμμισε ότι η Α.Σ.Π.Ε. προβαίνει σε θεώρηση των πολυτεκνικών ταυτοτήτων, ακόμα και όταν τα παιδιά των πολυτέκνων έχουν υπερβεί τα προαναφερόμενα ηλικιακά όρια, ακόμα δηλαδή και όταν δεν υπάρχουν πια προστατευόμενα μέλη, γεγονός που αποδεικνύει την ισοβιότητα της πολυτεκνικής ιδιότητας. Συνεπώς, δεδομένου ότι υπάρχει το τεκμήριο της εφ' όρου ζωής διατήρησης της πολυτεκνικής ιδιότητας υπέρ των πολυτέκνων, η Αρχή ζήτησε από το Δήμο να επανεξετάσει το αίτημα του πολίτη.

Τελικά, η αρμόδια Υπηρεσία του Δήμου, λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα που υπέβαλε ο πολίτης και τη σχετική γνωμοδότηση της Νομικής Υπηρεσίας, έκανε αποδεκτό το αίτημά του για την ισόβια απαλλαγή του από την καταβολή των δημοτικών τελών, παρά το ότι τα δύο εκ των τεσσάρων τέκνων του είχαν υπερβεί το 25ο έτος της ηλικίας.

Πληροφορίες: 213 1306670
synigoros-press@synigoros.gr

12ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Πολυτέκνων, 3 και 4 Οκτωβρίου 2026 στο Καρπενήσι

Το Συνέδριο συνέπεσε με τη συμπλήρωση 95 ετών από την ίδρυση της ΑΣΠΕ, τελούσε υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Πρόεδρου της Δημοκρατίας και διοργανώθηκε σε συνεργασία με την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, τον Δήμο Καρπενησίου και τον Τοπικό Σύλλογο Πολυτέκνων Ευρυτανίας, με κεντρικό θέμα: «Δημογραφικές Πολιτικές και Τοπική Κοινωνία – Ξανακάνουμε την Οικογένεια Μόδα».

Βασικές Θέσεις της ΑΣΠΕ:

- **Υπουργείο Οικογένειας:** Με οριζόντιες αρμοδιότητες, ως θεματοφύλακας, δημόσιων πολιτικών με σαφές και θετικό δημογραφικό πρόσημο σε κάθε κρατική ενέργεια.
- **Νόμος – Πλαίσιο για την Οικογένεια:** Θέσπιση νομοθετικού πλαισίου με υποχρέωση άσκησης δημογραφικής και οικογενειακής πολιτικής σε κάθε μέτρο της δημόσιας εξουσίας, τόσο στην κεντρική Κυβέρνηση όσο και στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού.
- **Εθνικό Σχέδιο Στήριξης της Πολύτεκνης Οικογένειας:** Αντίστοιχο με τα ειδικά σχέδια που υφίστανται για άλλες κοινωνικές ομάδες, δεδομένου ότι το ίδιο το Σύνταγμα αναγνωρίζει ρητά την υποχρέωση ειδικής μέριμνας στους πολύτεκνους.

Ο Ρόλος των Δήμων και η Τοπική Οικογενειακή Πολιτική:

Κατά τη διάρκεια της θεματικής ενότητας για τις τοπικές κοινωνίες, αναδείχθηκε ο καθοριστικός ρόλος των Δήμων ως της πρώτης γραμμής στήριξης της οικογένειας. Οι σύνεδροι υπογράμμισαν ότι οι οικογενειακές πολιτικές των Δήμων δεν πρέπει να περιορίζονται σε εφάπαξ οικονομικές ενισχύσεις, αλλά να αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου στρατηγικού σχεδιασμού. Προτάθηκε να εφαρ-

Υπογραφή Συμφώνου Συνεργασίας ΑΣΠΕ – ΕΔΔΥΠΠΥ

Στο πλαίσιο των εργασιών του Συνεδρίου, επισφραγίστηκε μια εξαιρετικά σημαντική πρωτοβουλία για την κοινωνική και υγειονομική προστασία των μελών της Συνομοσπονδίας. Συγκεκριμένα, υπεγράφη Σύμφωνο Συνεργασίας μεταξύ της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Πολυτέκνων Ελλάδος (ΑΣΠΕ) και του Ελληνικού Διαδημοτικού Δικτύου Υγιών Πόλεων (ΕΔΔΥΠΠΥ). Η στρατηγική αυτή σύμπραξη αποσκοπεί στον σχεδιασμό και την υλοποίηση στοχευμένων δράσεων, προγραμμάτων και ενημερωτικών εκδηλώσεων, οι οποίες θα αναπτυχθούν σε όλη την επικράτεια δια μέσου των Τοπικών Συλλόγων Πολυτέκνων της Συνομοσπονδίας. Κεντρικός στόχος της συνεργασίας είναι η συστηματική ευαισθητοποίηση, η προαγωγή της πρόληψης, καθώς και η παροχή έγκυρης συμβουλευτικής σε θέματα υγείας, διασφαλίζοντας την ολιστική θωράκιση των πολύτεκνων οικογενειών της χώρας μας.

Κατά τη διάρκεια του διημέρου, εκπρόσωποι της Πολιτείας, της Εκκλησίας, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης,

μόσουν οι Δήμοι της χώρας τοπικά προγράμματα που περιλαμβάνουν γενναίες μειώσεις στα δημοτικά τέλη, διεύρυνση των δωρεάν παροχών στις αθλητικές και πολιτιστικές δομές, καθώς και εξασφάλιση θέσεων σε παιδικούς σταθμούς για κάθε παιδί πολύτεκνης οικογένειας χωρίς εισοδηματικά κριτήρια. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση οφείλει να γίνει ο καταλύτης που θα κρατήσει τις οικογένειες στον τόπο τους, μετατρέποντας τις πόλεις και τα χωριά της περιφέρειας σε φιλικούς και βιώσιμους προορισμούς για τη νέα γενιά.

καθώς και πλήθος επιστημόνων και εκπροσώπων από τους 100 Συλλόγους Πολυτεχνών της χώρας, αντάλλαξαν απόψεις και κατέληξαν ομόφωνα σε τρεις κεντρικούς άξονες συμφωνίας για την αντιμετώπιση του οξύτατου δημογραφικού προβλήματος της Ελλάδας.

Οι Τρεις Πυλώνες της Κοινής Συμφωνίας των Συνέδρων:

(βασικά συμπεράσματα συνεδρίου)

1. Το υπ' αριθμόν ένα εθνικό ζήτημα: Το δημογραφικό αποτελεί το σημαντικότερο εθνικό ζήτημα της χώρας, το οποίο χρήζει άμεσης αντιμετώπισης από όλους τους θεσμικούς φορείς της πολιτείας. Υπογραμμίστηκε ότι οι πολυτεχνικοί, που αποτελούν το 10% του συνολικού πληθυσμού της επικράτειας, είναι ο βασικότερος πυλώνας για το μέλλον και την ανατροπή της φθίνουσας πορείας των γεννήσεων στη χώρα.

2. Όχι σε αποσπασματικά μέτρα: Το δημογραφικό δεν λύνεται με αποσπασματικά μέτρα εμβολωματικού χαρακτήρα, επιδόματα και φοροαπαλλαγές. Τα μέτρα αυτά είναι μεν σημαντικά, αλλά ο τρόπος που εφαρμόζονται σήμερα στερείται καθολικού χαρακτήρα και δεν επιφέρει μόνιμα αποτελέσματα. Απαιτείται ολοκληρωμένος εθνικός σχεδιασμός, ο οποίος πρέπει να εφαρμοστεί άμεσα ακόμα και την ύστατη αυτή ώρα.

3. Τολμηρές λύσεις για την Περιφέρεια και τη Νέα Γενιά: Η μόνη λύση είναι η λήψη τολμηρών, γενναίων και ριζικά ανατρεπτικών μέτρων – με ή χωρίς δημοσιονομικό κόστος. Απαιτούνται ειδικές πολιτικές για την επανακατοίκηση της ελληνικής περιφέρειας, καθώς και η παροχή ουσιαστικών κινήτρων στα παιδιά που έχουμε σήμερα, ώστε να δημιουργήσουν τη δική τους οικογένεια και να αποκτήσουν τα παιδιά που επιθυμούν στον τόπο τους, χωρίς να αναγκάζονται να φεύγουν στο εξωτερικό όπου βρίσκουν ήδη οργανωμένες και γενναίες οικογενειακές πολιτικές.

4. Θεσμική Θωράκιση: Επισημάνθηκε η σημασία της πλήρους εφαρμογής των ποσοστώσεων (16%) σε

όλα τα υπουργεία και τους δημόσιους φορείς και οργανισμούς για τις προσλήψεις πολυτεχνικών στο δημόσιο και στις διευκολύνσεις της εργασίας τους σε αυτό.

Θεμελιώδη και Αρχικά Μέτρα Στήριξης:

Ως άμεσα εφαρμόσιμα μέτρα για την ανακούφιση και στήριξη της πολυτεχνικής οικογένειας προτάθηκαν:

● **Ορθολογικός ΕΝΦΙΑ:** Υπολογισμός του φόρου με ειδική φόρμουλα που θα λαμβάνει υπόψη τις αυξημένες στεγαστικές ανάγκες της μεγά-

λης οικογένειας, στοχεύοντας στην ελάφρυνσή της.

● **Πραγματική Φορολογική Δικαιοσύνη:** Θέσπιση ισχυρών φορολογικών κινήτρων και δίκαιης κατανομής των βαρών με βάση τον αριθμό των προστατευόμενων τέκνων. Ζητήθηκε η κατάργηση του υφιστάμενου αυθαίρετου περιορισμού του ετήσιου εισοδήματος έως τις 30.000€, ο οποίος συνιστά παράνομη διακριτική μεταχείριση εις βάρος των πολυτεχνικών.

● **Ασφαλιστική Αναγνώριση Μητρότητας:** Πλήρης αναγνώριση του

συντάξιμου χρόνου μητρότητας, με ειδική και ενισχυμένη μέριμνα για τις πολύτεκνες μητέρες.

Το Μήνυμα του Συνεδρίου Η Οικογενειακή Πολιτική ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Προνοιακή πολιτική

Είναι εντελώς άλλο πράγμα η Προνοιακή Πολιτική ενός κράτους –η οποία οφείλει προφανώς να στηρίζει τους οικονομικά αδύναμους– και εντελώς άλλο πράγμα η **ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**, η οποία πρέπει να αντιμετωπίζει την οικογένεια ως το βασικό κύτταρο της κοινωνίας και τον μοναδικό πυλώνα εθνικής επιβίωσης και ανάπτυξης.

Τολμηρές Λύσεις για την Περιφέρεια

Είναι άμεση και επιτακτική ανάγκη λήψης τολμηρών και ανατρεπτικών λύσεων, που να αφορούν όλη την Επικράτεια, με στόχο την **επανακατοίκηση της ελληνικής περιφέρειας** και την αναζωογόνηση της υπαίθρου.

Στήριξη στην Νέα Γενιά

Η Πολιτεία οφείλει να δώσει άμεσα **ισχυρά και ουσιαστικά κίνητρα στα παιδιά που έχουμε σήμερα**, προκειμένου να μείνουν στον τόπο

τους, να δημιουργήσουν οικογένεια και να αποκτήσουν τον αριθμό των παιδιών που πραγματικά επιθυμούν, χωρίς να αναγκάζονται να φεύγουν στο εξωτερικό όπου βρίσκουν ήδη οργανωμένες και γενναίες οικογενειακές πολιτικές.

Η **Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος** ευχαριστεί θερμά όλους τους συνδιοργανωτές, τους προσκεκλημένους και τους συνέδρους για τη γόνιμη παρουσία τους, η οποία απέδειξε ότι το δημογραφικό δεν είναι απλώς ένας

αριθμός, αλλά ζήτημα εθνικής επιβίωσης και ευθύνης.

Οι νομοθετικές αλλαγές στον τρόπο στήριξης της οικογένειας, η δημογραφική ανάκαμψη της επαρχίας και η στήριξη στην Νέα Γενιά ώστε να μπορέσει να αποκτήσει οικογένεια, πρέπει να είναι οι επόμενες στρατηγικές δημογραφικές πολιτικές προτεραιότητας και γι' αυτό η ΑΣΠΕ καλεί την Πολιτεία να μετουσιώσει τα συμπεράσματα του 12ου Πανελληνίου Συνεδρίου σε άμεση νομοθετική πράξη.

Μια «αιρετική» αλλά χρήσιμη για το δημογραφικό πολιτική πρόταση

(Ομιλία στο 12ο Συνέδριο Α.Σ.Π.Ε. Καρπενήσι 3-4 Οκτωβρίου 2026)

• Του Δρ **Γεώργιου Τσακαλίδη**
πρώην Εφόρου ΑΣΠΕ

Σε όσα σπουδαία έχουν λεχθεί μέχρι τώρα στο Συνέδριό μας αξιότιμοι επίσημοι προσκεκλημένοι και αγαπητοί σύνεδροι, εγώ θα ήθελα να προσθέσω και να σχολιάσω μια λιγότερο σπουδαία, ίσως αιρετική, πολιτική πρόταση, η οποία ακούστηκε στο Διεθνές Συνέδριο Οικογενειακών Οργανώσεων του Βερολίνου, τον Αύγουστο του 2009, στο οποίο εκπροσώπησα την Α.Σ.Π.Ε. και στο οποίο συμμετείχαν 100 αντιπρόσωποι από 17 χώρες της Ε.Ε. και 2 από χώρες που δεν ανήκουν σ' αυτή. Θέμα του Συνεδρίου ήταν: «**Παιδική φτώχεια – Μια ευρωπαϊκή πρόκληση**». Η πρόταση τέθηκε από αντιπροσώπους της Αυστρίας και είναι: Εκλογικό δικαίωμα ήδη από τη γέννηση. Η πρόταση ακούγεται παράξενη και ανεδαφική, είναι όμως άκρως ενδιαφέρουσα για τις πολύτεκνες οικογένειες και τις οικογένειες με μικρά παιδιά.

Πρώτος που συνέλαβε την ιδέα και διατύπωσε την πρόταση αυτή είναι ο διάσημος Ούγγρος οικονομολόγος και καθηγητής της Δημογραφίας στα Πανεπιστήμια του Ο Demeeny οδηγήθηκε στην ιδέα και την πρόταση αυτή, επειδή διαπίστωσε ότι οι πολιτικοί έχουν ως κριτήριο των αποφάσεών τους την ποσότητα των ψήφων. Και επειδή οι συνταξιούχοι μέχρι στιγμής αποτελούν την πλειονότητα του πληθυσμού, λαμβάνουν αποφάσεις που ευνοούν τους συνταξιούχους, παραμελώντας μακροπρόθεσμες επενδύσεις για το μέλλον (π.χ. παιδεία, κλιματική αλλαγή, παιδική μέριμνα).

Η πρόταση σήμαινε **Πραγματική Καθολική Ψηφοφορία**: Υποστηρίζεται ότι αν η δημοκρατία βασίζεται στην αρχή ότι «κάθε πολίτης έχει μία ψήφο», ο αποκλεισμός των ανηλίκων (που αποτελούν σημαντικό ποσοστό του πληθυσμού) παραβιάζει την αρχή αυτή της δημοκρατίας.

Αποτελούσε πραγματικό κίνητρο για τις Οικογένειες: Οι οικογένειες με πολλά

παιδιά θα αποκτούσαν μεγαλύτερη πολιτική επιρροή, αναγκάζοντας τα κόμματα να εντάξουν στην ατζέντα τους αποτελεσματικότερες οικογενειακές και δημογραφικές πολιτικές.

Σκόνταφτε όμως η πρόταση στην ανωριμότητα του παιδιού να κατανοήσει τα πολιτικά διακυβεύματα, να κάνει επιλογές και να ασκήσει το εκλογικό του δικαίωμα. Λόγος για τον οποίο υπάρχουν τα ηλικιακά όρια. Η δυσκολία αυτή ξεπερνιέται εύκολα αν καθορισθεί ότι η διαχείριση της ψήφου μέχρι την ηλικία των 16 ετών ανατίθεται στους γονείς και κηδεμόνες των παιδιών.

Οι επικριτές ωστόσο προσθέτουν και άλλο λόγο: ότι η ψήφος των γονέων δεν αντιπροσωπεύει απαραίτητα τις μελλοντικές πολιτικές πεποιθήσεις του παιδιού. Στην πραγματικότητα, δίνει απλώς «διπλή» ή «πολλαπλή» ψήφο στους ενήλικες που έχουν παιδιά.

Εγείρουν όμως και **πρακτικά και νομικά ζητήματα**: Υπάρχει το ερώτημα του ποιος από τους δύο γονείς θα ασκήσει το εκλογικό δικαίωμα του παιδιού (αν θα παίρνει ο καθένας από μισή ψήφο ή αν θα μοιράζονται τα παιδιά), καθώς και το τι συμβαίνει σε περιπτώσεις διαζυγίων ή παιδιών σε ιδρύματα. Αυτά όμως είναι ζητήματα στα οποία μπορεί σχετικά εύκολα να βρεθεί λύση.

Η πρωτοποριακή αυτή ιδέα φαίνεται **προς το παρόν ανεφάρμοστη**. Ποιος ξέρει όμως; Έτσι φαινόταν και **το δικαί-**

ωμα της ψήφου των γυναικών πριν μερικές δεκαετίες. Πώς μπορούν να προωθηθούν καλύτερα τα δικαιώματα των παιδιών παρά με την ψήφο τους, την οποία θα διαχειρίζονται οι γονείς, εκείνοι που υφίστανται όλες τις θυσίες και τις μεγάλες δαπάνες διατροφής και αγωγής τους!

Έτσι φαινόταν επίσης πριν λίγα χρόνια και η ψήφος των αλλοδαπών εργατών, των Gastarbeiter, στη Γερμανία. Θυμάμαι ότι κάθε χρόνο παίρναμε άδεια παραμονής μας έναντι υψηλού τιμήματος. Θυμάμαι και τη χαρά που νοιώσαμε, όταν μπήκε η χώρα μας σε ειδικό καθεστώς και εξ αιτίας αυτού πήραμε την απεριόριστη άδεια παραμονής (unbefristete Aufenthaltserlaubnis). Για εκλογικό δικαίωμα δεν γινόταν κανένας απολύτως λόγος. Ήρθε όμως και το δικαίωμα αυτό με την επιμονή των αλλοδαπών πολιτών της Γερμανίας. Κατ' αρχάς στις δημοτικές, αργότερα και υπό προϋποθέσεις και στις βουλευτικές εκλογές. Και φτάσαμε στο σημείο στις τελευταίες τοπικές εκλογές για την ανάδειξη δημάρχου του Βερολίνου πριν δύο εβδομάδες η Τουρκάλα Elif Eralp με την παράταξή της «Die Linke» να αναδεικνύεται πρώτη δύναμη. Πάνω από την C.D.U.

Δεν αποκλείεται αυτό που φαντάζει εξωπραγματικό σήμερα, **το δικαίωμα ψήφου άμα τη γεννήσει**, να γίνει πραγματικότητα. Αρκεί οι οικογενειακές οργανώσεις της Ευρώπης, στη χώρα μας οι Σύλλογοι Πολυτέκνων με την Ανώτατη Συνομοσπονδία μας, να επιμείνουν ανυποχώρητα σ' αυτή. Ήδη έχουν υιοθετήσει την πρόταση 4 μικρά και εκτός κοινοβουλίου κόμματα της Γερμανίας, αλλά και μεμονωμένοι πολιτικοί από τα συστημικά κόμματα της C.D.U. και S.P.D. Είναι μια πρόταση που δίνει πολλαπλασιαστική δυναμική στις ψήφους των πολυτέκνων¹. Αξίζει τον κόπο να την υποστηρίξουμε. Σας ευχαριστώ.

¹ Μπορείτε να φανταστείτε; Το νεαρό ζευγάρι του Θεόδωρου και της Παρασκευής με τα 14 παιδιά, που είναι παρόν στο Συνέδριό μας, θα δικαιούται 16 ψήφους.

Ομιλία του Υφυπουργού Δικαιοσύνης και Ιωάννη Μπούγα στο 12ο Πανελλήνιο Συνέδριό μας

Είναι τιμή μου να μιλήσω στο επιστημονικό αυτό συνέδριο που περιλαμβάνει την εφαρμοζόμενη πολιτική, την επιστημονική τεκμηρίωση και βεβαιώνει τη ζωντανή εμπειρία της πολύτεκνης Ελληνικής οικογένειας. [...]

Για μεγάλα τμήματα της ελληνικής Περιφέρειας, το δημογραφικό πρόβλημα ανάγεται περίπου ως υπαρξιακό. Επιτρέψτε μου να αναφερθώ στην άκρως προβληματική κατάσταση δυο μικρών ηπειρωτικών νομών της Περιφέρειάς μας, της Φωκίδας και της Ευρυτανίας. Οι δυο αυτοί νομοί με τα υψηλότερα ποσοστά γήρανσης (>31%) στη Χώρας μας, έχουν ταυτόχρονα και τα υψηλότερα ποσοστά υπεργερίας (6% και 9% αντίστοιχα) – ποσοστά που είναι ήδη υψηλότερα από τα αναμενόμενα βάσει των διαθέσιμων δημογραφικών προβολών, δηλαδή 5,5-6,0%, το 2050. [...]

Στην πατρίδα μας, μέσα σε μία δεκαετία, όπως αναφέρουν σχετικά δημοσιεύματα, στις σχολικές μας αίθουσες εμφανίστηκαν 30.000 λιγότερα παιδιά στην πρώτη τάξη του Δημοτικού! Πίσω από τους αριθμούς βρίσκονται άνθρωποι, αλλά και πολιτικές αποφάσεις, όπως π.χ.: ότι σε περιοχές που ζούσαν και ήκμαζαν από την κτηνοτροφία. Η Ευρυτανία είναι παράδειγμα αντί να εκσυγχρονισθεί και ενισχυθεί τις δεκαετίες του 1970 και του 1980 ο πρωτογενής τομέας εγκαταλείφθηκε [...]

Τέτοιου είδους συνθήκες που αν αναζητήσουμε θα βρούμε σε κάθε γωνιά της Ελλάδος, μαζί με την προσδοκία μιας καλύτερης ζωής που οι άνθρωποι ήλπιζαν να βρουν στις μεγάλες πόλεις δημιούργησαν ένα κύμα φυγής από την Ελληνική Περιφέρεια που προκάλεσε μαζική εγκατάσταση στις μεγαλουπόλεις, ιδίως στην πρωτεύουσα, όπου οι συνθήκες διαβίωσης, αλλά και οι κοινωνικές

αντιλήψεις, όπως στην πορεία του χρόνου διαμορφώθηκαν δεν ευνοούσαν και δεν ευνοούν τη δημιουργία πολυμελούς οικογένειας.

Αυτή την δύσκολη κατάσταση οφείλουμε σήμερα να ανατάξουμε.

Για ν' ανακόψουμε αυτή την τάση απαιτείται στρατηγικός σχεδιασμός για την αύξηση των γεννήσεων, που περιλαμβάνει και την προστασία των δικαιωμάτων των πολύτεκνων οικογενειών αλλά και τόνωση της ελληνικής περιφέρειας.

Θα αναφερθώ συνοπτικά στα μέτρα, που έχουν ληφθεί και σε αυτά που σχεδιάζουμε και δημιουργούμε για την οικονομική ελάφρυνση και την εργασιακή, παραγωγική εξασφάλιση των μελών των πολύτεκνων οικογενειών, έτσι ώστε να συμβάλουμε με

κάθε τρόπο στον εθνικό στόχο της θετικής αντιστροφής του δημογραφικού προβλήματος.

Εξαρχής επισημαίνω ότι η λήψη μέτρων για την πολύτεκνη οικογένεια συνιστά και συνταγματική επιταγή, καθώς με το άρθρο 21 παρ 2 του Συντάγματος ιδρύεται υποχρέωση του Κράτους για παροχή «ειδικής φροντίδας» στις πολύτεκνες οικογένειες με ενισχυμένο το κοινωνικό δικαίωμα αυτών σε σχέση με εκείνο των υπολοίπων. Συνταγματική υποχρέωση συνιστά και ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της δημογραφικής πολιτικής και η λήψη σχετικών μέτρων.

Οι πολύτεκνες οικογένειες δικαιούνται να απολαμβάνουν αυξημένες κοινωνικές παροχές και ιδιαίτερη φορολογική μεταχείριση. Ακόμη στα τέκνα

αυτών πρέπει να παρέχεται προνομιακή πρόσβαση στις θέσεις εργασίας.

Σε αυτό το θεσμικό πλαίσιο το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει επανειλημμένα κρίνει, ότι τα μέτρα υπέρ των πολύτεκνων δεν αποτελούν «προνόμια» που παραβιάζουν την αρχή της ισότητας, αλλά εφαρμογή της συνταγματικά επιβεβλημένης υποχρέωσης του Κράτους για τη διασφάλιση της δημογραφικής ισορροπίας.

Επομένως η Πολιτεία δεν επιτρέπεται να ακολουθεί πολιτικές που αποδυναμώνουν σημαντικά την άμεση οικονομική στήριξη, μετατρέποντας τα οριζόντια δημογραφικά κίνητρα σε προνοιακά επιδόματα φτώχειας, όπως συνέβη με το νόμο 4512/2018 που καταργήθηκε το ειδικό επίδομα πολύτεκνων και θεσπίστηκε το ενιαίο «Επίδομα Παιδιού» (Α21) μέσω του ΟΠΕΚΑ. Το σύστημα αυτό τροποποίησε τα ποσά για τις πολύ χαμηλές εισοδηματικά τάξεις, περιέκοψε ή μηδένισε το επίδομα για πολύτεκνους με μεσαία και υψηλότερα εισοδήματα.

Από την αρχή της κυβερνητικής μας θητείας στο επίκεντρο των πολιτικών μας βρίσκεται η πολύτεκνη οικογένεια. Με σειρά πρωτοβουλιών, έχουν ήδη υιοθετηθεί και εφαρμόζονται θεσμικά μέτρα, που ενισχύουν ιδιαίτερα τις οικογένειες με αυξημένες ανάγκες, μέσω της προώθησης της ισότητας, της εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, της ενίσχυσης της προστασίας της θέσης εργασίας για τους νέους γονείς και, επομένως, επιδρούν θετικά στην αντιμετώπιση του δημογραφικού.

- Έχει διευρυνθεί η προστασία των γονέων, ιδίως όσων βαρύνονται με αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις και διασφαλίστηκε πληρέστερα η θέση εργασίας τους για όσο χρόνο ανατρέφουν τα παιδιά τους.

- Επιπλέον, έχουν θεσπιστεί προγράμματα που αφενός μεν διευκολύνουν τις μητέρες να ενταχθούν ή και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας και αφετέρου βοηθούν γυναίκες που βαρύνονται με αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις να εργαστούν, εφόσον το επιθυμούν, ως επι-

μελήτριες στην οικία τους.

- Ενισχύονται παράλληλα οι οικογένειες με αυξημένο επίδομα γέννησης παιδιού, που χορηγείται πλέον με απλοποιημένη διαδικασία σε ευρύ κύκλο δικαιούχων και διευρύνθηκαν τα εισοδηματικά κριτήρια των «voucher» για τους βρεφονηπιακούς σταθμούς.

- Καθιερώθηκε το 2020 το επίδομα γέννησης με αρχικό ποσό τα 2.000 ευρώ για κάθε παιδί που γεννιέται. Το επίδομα αυξήθηκε κλιμακωτά, φτάνοντας έως και τα 3.500 ευρώ για το τέταρτο παιδί και κάθε επόμενο.

- Αυξήθηκε το αφορολόγητο όριο κατά 1.000 ευρώ για κάθε παιδί ενώ για τους πολύτεκνους το αφορολόγητο διαμορφώνεται στα 27.100 ευρώ για το 2026, ανεξαρτήτως ηλικίας.

- Μειώθηκε ο ΦΠΑ στα βρεφικά είδη και καταργήθηκε ο φόρος πολυτελούς διαβίωσης για τις πολύτεκνες οικογένειες με τουλάχιστον τέσσερα εξαρτώμενα τέκνα.

- Επεκτάθηκε το επίδομα μητρότητας στους 9 μήνες, τόσο για τις μισθωτές του ιδιωτικού τομέα όσο και για τις αυτοαπασχολούμενες και αγρότισσες.

Μέσω προγραμμάτων όπως το «Σπίτι μου», δόθηκε προτεραιότητα με ευνοϊκότερους όρους (π.χ. άτοκα ή χαμηλότοκα δάνεια) σε τρίτεκνους και πολύτεκνους.

- Θεσμοθετήθηκε ειδικός επενδυτι-

κός λογαριασμός για κάθε παιδί με τη συμμετοχή και του κράτους, το οποίο συνεισφέρει ισόποσα με τους γονείς για το ξεκίνημα της ενήλικης ζωής του παιδιού.

- Θεσμική πρωτοβουλία υψηλού συμβολισμού ήταν η ίδρυση του Υπουργείου Οικογένειας και Κοινωνικής Συνοχής, με αποκλειστικό σκοπό τη σχεδίαση και τον κεντρικό συντονισμό των πολιτικών για το δημογραφικό και την οικογένεια.

- Δημιουργήσαμε ένα ολιστικό σχέδιο με ορίζοντα δεκαετίας (2025–2035), το οποίο περιλαμβάνει πάνω από 100 δράσεις και άξονες για την ενίσχυση των γεννήσεων, τη στήριξη της απασχόλησης των μητέρων και τη διαχείριση της γήρανσης του πληθυσμού.

Σκοπός του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για το Δημογραφικό (ΕΣΔΔ) είναι η ανάπτυξη της στρατηγικής, ο καθορισμός των στόχων, η διαμόρφωση των πολιτικών, και η εφαρμογή των κατάλληλων μέτρων, ώστε να μετριάσουν οι συνέπειες των δυσμενών δημογραφικών εξελίξεων στη δημοσιονομική βιωσιμότητα, τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα, την ευημερία και την κοινωνική συνοχή.

Το Σχέδιο δεν περιορίζεται απλά στην προσπάθεια ανάκαμψης του ρυθμού των γεννήσεων, αλλά επιχειρεί

τη συνολική διαχείριση των επιπτώσεων της αλλαγής που έχει επέλθει στην ηλικιακή δομή του πληθυσμού.

Το ΕΣΔΔ αποτελεί προϊόν μακράς διαβούλευσης, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι των συναρμόδιων Υπουργείων, στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΝΠΕ και ΚΕΔΕ), επαγγελματικοί φορείς, ΜΚΟ, εκπρόσωποι κομμάτων, εμπλεκόμενοι φορείς, εκπρόσωποι κοινωνικών ομάδων και πολίτες. Με τη βοήθεια του Υπ. Ψηφιακής Διακυβέρνησης δημιουργήθηκε πλατφόρμα, στην οποία καταγράφηκαν τα μέτρα με δημογραφικό αντίκτυπο που υλοποιεί κάθε Υπουργείο. Έτσι προέκυψε η αποτύπωση των υφιστάμενων μέτρων δημογραφικής πολιτικής στο πλαίσιο ενιαίου στρατηγικού σχεδίου, με ορίζοντα υλοποίησης το 2035. Για πρώτη φορά στη χώρα μας έχουμε πλέον συνολική στρατηγική του δημογραφικού που αντιμετωπίζει το πρόβλημα σε όλες του τις εκφάνσεις, με την λογική όσο περισσότερα παιδιά έχει μια οικογένεια τόσο μεγαλύτερες θα είναι οι φορολογικές κι άλλες απαλλαγές.

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης στηρίζει έμπρακτα τις πολύτεκνες και τρίτεκνες οικογένειες μέσω στοχευμένων νομοθετικών ρυθμίσεων, που λειτουργούν συνδυαστικά με το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το Δημογραφικό.

Στο επίκεντρο τέθηκαν οι προσλήψεις, η μοριοδότηση και οι εργασιακές διευκολύνσεις στα νομικά επαγγέλματα. Τα συγκεκριμένα μέτρα που έχουν θεσμοθετηθεί πρόσφατα είναι τα εξής:

Προβλέπεται πλέον για πρώτη φορά η ποσόστωση 16% υπέρ των πολύτεκνων και των τέκνων τους. Η ρύθμιση αυτή εφαρμόζεται στις προκηρύξεις πρόσληψης και κατάρτισης δικαστικών υπαλλήλων που πραγματοποιούνται μέσω της Εθνικής Σχολής Δικαστικών Λειτουργιών. Μέχρι πρόσφατα, η συνταγματικά προστατευόμενη πολύτεκνη οικογένεια δεν απολάμβανε αυτό το δικαίωμα στον συγκεκριμένο κλάδο.

Στο Άρθρο 22 του ν. 5197/2025 θεσπίστηκε ότι οι δικαστικοί υπάλληλοι που αποφοιτούν από την ΕΣΔι και είναι γονείς τριών τέκνων και

άνω, τοποθετούνται κατ' απόλυτη προτεραιότητα στη θέση της πρώτης επιλογής τους κατά τον αρχικό διορισμό τους, ώστε να διασφαλίζεται η συνύπαρξη της οικογένειας στον ίδιο τόπο κατοικίας.

Οι διατάξεις αυτές τροποποιούν και συμπληρώνουν τον γενικότερο Κώδικα Δικαστικών Υπαλλήλων (Νόμος 4798/2021) στον οποίο προβλέπονται πλέον και αυξημένες άδειες μετ' αποδοχών για την ανατροφή και τη φροντίδα των τέκνων, διευκολύνοντας, έτσι, την καθημερινότητα των εργαζομένων στο δικαστικό σύστημα.

Αξίζει επίσης να αναφερθεί η συστηματική αναθεώρηση του οικογενειακού δικαίου, με νομοθετικές παρεμβάσεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης και γνώμονα τη διασφάλιση των δικαιωμάτων των φυσικών οικογενειών και των παιδιών.

Μέλημα και καθήκον μας είναι η διαρκής ενίσχυση και στήριξη των πολύτεκνων οικογενειών.

Στήριξη θεσμική, οικονομική και κυρίως ηθική. Επιμένω στην ηθική στήριξη και το κοινωνικό παράδειγμα. Η δημιουργία οικογένειας, ιδιαίτερα πολύτεκνης δεν είναι λογιστικός υπολογισμός. Είναι νόημα και σκοπός ζωής, ύψιστη προσφορά προς την κοινωνία, την πατρίδα και το Έθνος μας. Απόφαση και δύναμη να ξεπεράσουμε το πρόβλημα για κάτι ιδιαίτερα μεγάλο και σημαντικό. Σε αυτό η αρωγή της πολιτείας αλλά και της αυτοδιοίκησης και θεσμών όπως η Εκκλησία μας πρέπει αν είναι μεγάλη και διαρκής.

Στην αρχή της ομιλίας μου ανέφερα τα στοιχεία που είναι από κάθε άποψη απογοητευτικά.

Ωστόσο με βάση τα στοιχεία του Υπουργείου Εσωτερικών για το πρώτο οκτάμηνο του 2026, δημιουργείται μια μικρή χαραμάδα αισιοδοξίας, καθώς ο ρυθμός μείωσης των γεννήσεων κατά το πρώτο οκτάμηνο του 2026 παρουσιάζει επιβράδυνση κατά 50%, γεγονός που, όπως έχει επισημάνει η Γενική Γραμματέας της Συνομοσπονδίας σας, κα Δήμητρα-Ινές Αγγελή «αποτελεί μια εξαιρετικά θετική εξέλιξη, καθώς δείχνει σαφή πρόοδο και καταγράφει τάσεις

αντιστροφής του δημογραφικού προβλήματος. Αυτή η δυναμική, συνδέεται άμεσα με τα οικονομικά, εργασιακά και κοινωνικού χαρακτήρα μέτρα στήριξης της οικογένειας που αργά αλλά σταθερά παίρνει η κυβέρνηση. Αν η πορεία αυτή συνεχιστεί, μπορεί να οδηγήσει στην επιστροφή στο μοντέλο της παραδοσιακής οικογένειας με παιδιά. Οι στοχευμένες αυτές παρεμβάσεις αποκαθιστούν την εμπιστοσύνη των νέων ζευγαριών, ενισχύοντας τον κοινωνικό ιστό και θέτοντας τις βάσεις για την πληθυσμιακή αναγέννηση της χώρας».

Το δημογραφικό δεν είναι απλά μια πρόβλεψη ή μια άσκηση. Είναι η απόφαση για το παρόν και το μέλλον της Πατρίδας μας. Δεν αφορά μόνο το ασφαλιστικό ή την αγορά εργασίας. Αφορά το αν θα υπάρχει σχολείο στο χωριό, γιατρός στο νησί, ζωή στην ελληνική ύπαιθρο. Γι' αυτό ο τίτλος του συνεδρίου σας, που συνδέει τις δημογραφικές πολιτικές με την τοπική κοινωνία, είναι απολύτως εύστοχος.

Θα ήθελα να κλείσω με μια προσωπική αναφορά. Μεγάλωσα σε μια μικρή επαρχιακή πόλη που η κοινωνία της, ιδιαίτερα κατά τις δεκαετίες του 60 και του 70, θεωρούσε κι εξακολουθεί να θεωρεί το θεσμό της οικογένειας ιερό, που θεμελιώνεται στην ορθόδοξη πίστη, στην παράδοση μας, στις αρχές και αξίες του ελληνισμού. Έμαθε να τιμά και να ενισχύει τους δεσμούς αγάπης και αλληλεγγύης μεταξύ των μελών της και βίωσε την αγωνία των γονιών να εξασφαλίσουν με στερήσεις ένα καλύτερο αύριο στα παιδιά τους.

Γνωρίζω τι κόπος, πόσες θυσίες, κυρίως όμως πόση αγάπη κρύβεται πίσω από τη δημιουργία κάθε πολύτεκνης οικογένειας. Δεν είναι απλώς ο αριθμός των μελών της. Είναι η δύναμη της ψυχής μας, της ψυχής της Ελλάδας που επιμένει, που ελπίζει, που παλεύει να κρατήσει τον τόπο ζωντανό και να κάνει την Πατρίδα μας ισχυρή και μεγάλη. Για όλα αυτά σας δηλώνω την εκτίμηση, τη στήριξη, την αγάπη και το σεβασμό μου. Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου.

ΝΕΑ ΑΠΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ

Της Ευδοξίας Σαρμπίνη

Αν. Γεν. Γραμματέα ΑΣΠΕ & Γ.Γ. Παμπεριαικής Ένωσης Πολυτέκνων

► ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (Ε.Π.Α.)

Η Ένωση Πολυτέκνων Αθηνών, σε συνεργασία με τα Εκπαιδευτήρια της «Ελληνικής Παιδείας», τα οποία παραχώρησαν δωρεάν τις εγκαταστάσεις τους, πραγματοποίησε την φετινή εκδήλωση «Πρωτάκια 2026», στην οποία οι οικογένειες των μελών μας με μαθητές στην α' Δημοτικού, πέρασαν ένα πλούσιο και ευχάριστο απόγευμα γεμάτο δράση! Η φιλοξενία της εκδήλωσης αποτυπώνει έμπρακτα τη σταθερή στήριξη της «Ελληνικής Παιδείας» στον θεσμό της οικογένειας και ιδιαίτερα προς την πολύτεκνη οικογένεια.

Το Σάββατο 5 Σεπτεμβρίου, οι οικογένειες των μελών μας είχαν την ευκαιρία οικογενειακού παιχνιδιού στο φιλόξενο προαύλιο του Δημοτικού της Ελληνικής Παιδείας στο Μαρούσι, χειροκρότησαν το Εργαστήρι Τέχνης και Πολιτισμού που χόρεψε παραδοσιακούς χορούς, έπαιξαν στην παιδική χαρά, στα τέρματα και τις μπασκέτες του σχολείου και ζωγράρισαν την επιθυμία τους για να μετατραπεί σε χριστουγεννιάτικο δώρο. Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, η Ε.Π.Α. βράβευσε τον Όμιλο Φίλων της Αστυνομίας Αθηνών για τις πρωτοβουλίες στήριξης προς τους πολύτεκνους αστυνομικούς που οργάνωσε πέρσι και επαναλαμβάνει φέτος.

Σε 200 περίπου παιδιά που αρχίζουν το ταξίδι τους στο Δημοτικό σχολείο, άστραψε το χαμόγελο καθώς πήραν την καινούργια σχολική τους τσάντα, με τετράδια, μολύβια, μαρκαδόρους, κι άλλα χρήσιμα για την καθημερινή ζωή του σχολείου είδη, χάρη στην μακροχρόνια γενναιοδωρία της ΜΕΓΑ προϊόντα υγιεινής, που στέκεται αρωγός στην Ένωσή μας.

► ΕΘΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΑΘΗΝΩΝ (Ε.Ο.Π.Α.)

Ετήσια εκδήλωση προς τιμή των ηρωίδων πολύτεκνων μητέρων που το 2025 έφεραν στον κόσμο το τέταρτο παιδί και άνω, καθώς και των αριστούχων μαθητών Γυμνασίου και Λυκείου, των νέων εισακτέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και όσων απέκτησαν πανεπιστημιακό πτυχίο, στις 16/5.

Την εκδήλωσή μας τίμησαν με την παρουσία τους: Ο Πρόεδρος του Ιδρύματος Ευποιίας «Ο Καλός Σαμαρείτης», Μέγας Ευεργέτης της Οργάνωσής μας κ. Στέλιος Γιαβάς και μέλη του Δ.Σ., ο Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένωσης Φίλων των Πολυτέκνων κ. Ιωάννης Θαλασσινός με συνεργάτες του, που χορήγησε τα βραβεία προς τις πολύτεκνες μητέρες καθώς και η εκπρόσωπος της εταιρείας TOTIS Α.Ε. κα. Ρόνη Φίλου. Ο Πρόεδρος κ. Στέλιος Τριβιζάς. έλαβε τον λόγο και αναφέρθηκε στην τιμή που αρμόζει στην πολύτεκνη μητέρα και μετά ο Γ.Γ. της Ε.Ο.Π.Α. και Πρόεδρος της ΑΣΠΕ, όπου αναφέρθηκε στο δημογραφικό πρόβλημα καθώς και στις πρωτοβουλίες που λαμβάνονται για πίεση λήψης μέτρων για την αντιμετώπιση του.

Εκδήλωση της Εθνικής Οργάνωσης Πολυτέκνων Αθηνών για τη διανομή σχολικών τσαντών, γραφικής ύλης και παιδικών βιβλίων στους μικρούς μας φίλους, τα πρωτάκια, στις 5/9/2026.

Παιδικές φωνούλες, γέλια, τραγούδια, χοροί, παιχνίδια με τον κλόουν ΡΙΚΟ, κατασκευές με μπαλόνια, εδέσματα και αναψυκτικά. Ο Πρόεδρος **Στέλιος Τριβιζάς** και τα μέλη του Δ.Σ. καλωσόρισαν τα πρωτάκια και τους γονείς τους και ευχήθηκαν καλό σχολικό ξεκίνημα και καλή δύναμη στους γονείς και ευχαρίστησε τις εταιρείες Tottis, ΜΕΓΑ Προϊόντα Ατομικής Υγιεινής, Πρόκτερ & Γκάμπλ Ελλάς Α.Ε. και ΕΨΑ Α.Ε. για την προσφορά προϊόντων τους στις πολύτεκνες οικογένειες κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης, καθώς και στην Εκτελεστική Επιτροπή της Α.Σ.Π.Ε. για την παραχώρηση της αίθουσας της εκδήλωσης.

➤ ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ «ΟΙ ΑΓ.ΠΑΝΤΕΣ»

Την **Κυριακή 7 Ιουνίου 2026**, ονομαστική εορτή του Συλλόγου, τελέσθηκε Θεία Λειτουργία, Αρτοκλασία και δοξολογία στον **Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντα** με παρουσία πολυτέκνων οικογενειών, επισήμων και φορέων της πόλης.

Ο Αρχιεπίσκοπος π. **Μιχάηλ Σαντοριναίος**, εκπρόσωπος του **Παναγιωτάτου Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ.κ. Φιλοθέου**, τόνισε την προσφορά και τον αγώνα της πολύτεκνης οικογένειας. Έκανε ιδιαίτερη αναφορά στις προσπάθειες του Προέδρου κ. **Θεοδοκάτου** για το καλό των πολυτέκνων που έχουν ιδιαίτερη ανάγκη, αλλά και για την Θεσσαλονίκη μας.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους: ο Υφυπουργός Ανάπτυξης Στ. Καλαφάτης, οι Βουλευτές: Δ. Κούβελας, Θ. Καραόγλου, Ε. Σιμόπουλος, οι Αντιπεριφερειάρχες Κ. Γιουτίκας, Σ. Αβραμίδης, ο συντονιστής του γραφείου του πρωθυπουργού στη Θεσσαλονίκη, Γ. Παπαγεωργίου και ο Αθ. Κνης, ιδιοκτήτης την εταιρίας Energiers, ενώ ο Υφυπουργός Μακεδονίας- Θράκης Κ. Γκιουλέκας έστειλε μήνυμα.

➤ ΕΠΙΔΟΣΗ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΤΣΑΝΤΑΣ ΣΕ 250 «ΠΡΩΤΑΚΙΑ»

Την Κυριακή στις 13 Σεπτεμβρίου το απόγευμα πραγματοποιήθηκε αγιασμός και διανομή των σχολικών ειδών στα πρωτάκια. Ο Πρόεδρος κ. **Θεοδοκάτος** ευχαρίστησε (α) τον ΥΜΑΘ Κ. Γκιουλέκα που την φροντίδα και τη συμπαράσταση του δόθηκαν οι ωραιότερες σχολικές τσάντες (β) τον Δήμαρχο Θεσσαλονίκης κ. **Αγγελούδη** για την παραχώρηση της αίθουσας και (γ) τον μόνιμο χορηγό της εκδήλωσης κ. **Αθανάσιο Κνη**, που φροντίζει για την διασκέδαση και την δεξίωση τους.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους: Ο ΥΜΑΘ Κ. Γκιουλέκας, η Υφυπουργός Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης Α. Ευθυμίου, ο Υφυπουργός Ανάπτυξης Στ. Καλαφάτης, ο Υφυπουργός Παιδείας Ν. Παπαιωάννου, ο Δήμαρχος Θεσσαλονίκης Στ. Αγγελούδης, οι Βουλευτές Δ. Κούβελας Δημήτριος, Θ. Καραόγλου Θεόδωρος, Σ. Σιμόπουλος κ.ά.

➤ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Ο Σύλλογος Πολυτέκνων Χαλκιδικής μοίρασε στα γραφεία του Συλλόγου με επιτυχία σε όλα τα «πρωτάκια» των μελών του τις σχολικές τους τσάντες, γεμάτες με το απαραίτητο σχολικό υλικό για τη νέα σχολική χρονιά. Οι σχολικές τσάντες δόθηκαν με την ευγενική χορηγία της Αντιπεριφέρειας Χαλκιδικής, η οποία απέδωσε για άλλη μια φορά έμπρακτα την ευαισθησία της απέναντι στις πολύτεκνες οικογένειες του τόπου μας. Το σχολικό υλικό (τετράδια, γραφική ύλη κ.λπ.) που στελέχωσε τις τσάντες εξασφαλίστηκε και προσφέρθηκε από τον ίδιο τον Σύλλογο Πολυτέκνων Ν. Χαλκιδικής. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου εκφράζει τις θερμότερες ευχαριστίες του προς την Αντιπεριφέρεια Χαλκιδικής και τον Αντιπεριφερειάρχη κ. Ιωάννη Κουφίδη, ο οποίος παραβρέθηκε στην εκδήλωση, για την πολύτιμη συνεισφορά, η οποία έδωσε μεγάλη χαρά στα παιδιά και προσέφερε σημαντική οικονομική ανακούφιση στους γονείς τους.

➤ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΒΑΛΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ «Ο ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ»

Στις 6-6-2026 στην μικρή πλατεία του τουριστικού Περιπτέρου της πόλεως, η θέα της ορειχάλκινης σύνθεσης της Πολύτεκνης μπτέρας, με το ένα παιδί στην αγκαλιά και τα άλλα τρία γύρω της, που την κοιτούν με δέος, θαυμασμό και υπερηφάνεια, μαγνήτισε και ενθουσίασε τους πάντες. Ο Μητροπολίτης κ.κ. **Στέφανος** έψαλε τρισάγιο στη μνήμη των κεκοιμημένων πολυτέκνων μπτέρων, ευλόγησε την τελετή των αποκαλυπτηρίων της εντυπωσιακής και πανέμορφης σύνθεσης και μίλησε περιληπτικά για το μεγάλο πρόβλημα της χώρας μας. Λεπτομερέστερα για την πολύτεκνη μπτέρα, την προσφορά της και το έργο της μίλησε η σύζυγος του προέδρου κ. **Αικατερίνη Βοΐδου**.

Πάνω στο ίδιο θέμα έγραψε και απήγγειλε ποίημα η κ. **Μαγδαληνή Νικοπούλου - Ιορδανίδου**, φίλη των πολύτεκνων οικογενειών αλλά και γόνος πολύτεκνης οικογένειας. Μετά ο πρόεδρος του Συλλόγου κ. **Ιωάννης Βοΐδης** κάλεσε την ηγεσία της τοπικής Αυτοδιοίκησης να προσέλθουν στο μικρόφωνο και να απευθύνουν σύντομο χαιρετισμό, τον Αντιπεριφερειάρχη Καβάλας **Γ. Δαλακούρα** και τον Δήμαρχο Καβάλας **Θ. Μουριάδη**. Σύντομο χαιρετισμό στην εκδήλωση απηύθυναν και οι παρευρεθέντες πρόεδροι άλλων Συλλόγων Πολυτέκνων της χώρας.

Όλοι εκφράστηκαν με λόγια θαυμασμού και συγχαρηκαν το προεδρικό ζεύγος για το σπουδαίο έργο που επιτέλεσαν και επιτελούν επί σειράν ετών, αναλαμβάνοντας αφιλοκερδώς την γραμματειακή υποστήριξη του Συλλόγου επί 20έτη. Η τελετή έκλεισε με το εορταστικό πρόγραμμα, που άρχισε με το ποντιακό τραγούδι «Η μάνα εν κρύο νερόν».

Πριν από την λήξη της εκδήλωσης ο Πρόεδρος **Ι. Βοΐδης** ευχαρίστησε τον Μητροπολίτη, τον κ. Δήμαρ-

χο που φρόντισε να στηθεί η ορειχάλκινη αυτή σύνθεση της πολύτεκνης μητέρας σε ένα από τα πιο πολυσύχναστα σημεία της πόλης μας, την Ποντιακή Λέσχη και τον κόσμο που παρακολούθησε την εκδήλωση. Ο τηλεοπτικός σταθμός 4Ε κάλυψε όλη την εκδήλωση. Ο σύλλογος πρόσφερε δείπνο στους προσκεκλημένους.

► ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ

Με μια πολύ όμορφη και ζεστή εκδήλωση, η Ένωση Πολυτέκνων Ν. Μαγνησίας υποδέχθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου 2026 στα γραφεία του συλλόγου, τα «πρωτάκια», παιδιά πολυτέκνων οικογενειών, τους μικρούς μαθητές που κάνουν τα πρώτα τους βήματα στον μαγικό κόσμο του Δημοτικού Σχολείου!

Η αίθουσα πλημμύρισε με παιδικά χαμόγελα, τραγούδια χαρές, κεράσματα και θετική ενέργεια. Τα μέλη του Συλλόγου καλωσόρισαν τα παιδιά και τους γονείς τους, προσφέροντας συμβολικά δωράκια τσάντα με σχολικό υλικό και ευχές για μια δημιουργική και ευλογημένη σχολική χρονιά. Μιας σχολικής χρονιάς που δυστυχώς και φέτος ξεκινά με συρρίκνωση των Δημοτικών σχολείων λόγω του μεγάλου προβλήματος της υπογεννητικότητας.

► ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ «ΑΓ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ»

Το Σάββατο 5 Σεπτεμβρίου 2026 προσφέρθηκαν σχολικές τσάντες και διάφορα σχολικά είδη σε παιδιά-μέλη οικογενειών του Συλλόγου μας, που εισέρχονται στην Α' Δημοτικού.

Ο Πρόεδρος του Συλλόγου, κ. Μίσχος Γεώργιος, αφού ευχήθηκε στα πρωτάκια και στους γονείς τους καλή και δημιουργική σχολική χρονιά, προχώρησε στη διανομή του σχολικού υλικού.

Το Δ.Σ. ευχαρίστησε θερμά τη θεατρική ομάδα «ΜΕ-ΘΕΞΙΣ», την κα Δέσποινα Οτουντζίδου και τον κ. Γεώργιο Μουστάκα, οι οποίοι ανταποκρίθηκαν άμεσα και προσέφεραν τις σχολικές τσάντες για τα «πρωτάκια» μας, καθώς και τα βιβλιοπωλεία της πόλης μας «ΚΑΛΤΣΑ-ΠΟΥΛΙΑΚΗΣ», «ΚΡΑΛΛΗ ΖΩΗ» και «ΤΟΥΦΕΞΗ ΕΙΡΗΝΗ» για την αμέριστη βοήθειά τους, χάρη στην οποία μπορέσαμε να προσφέρουμε τα απαραίτητα σχολικά είδη.

► ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΞΑΝΘΗΣ

Την Κυριακή 2/11/2025 η Ένωση Πολυτέκνων Περ. Εν. Ξάνθης τίμησε μετ' αρτοκλασίας την Αγία πολύτεκνη οικογένεια Τερεντίου & Νεονίλης προστατών των πολύτεκνων οικογενειών στον Ιερό Ναό Αγίας Άννας στην Καλλιθέα Ξάνθης όπου Ιεουργεί ο πολύτεκνος ιερέας και μέλος του συλλόγου π. Λάζαρος. Μετά το πέρας της θείας λειτουργίας το διοικητικό συμβούλιο προσέφερε καφέ και εδέσματα στο ΚΑΠΗ της Καλλιθέας σε όλους τους παρευρισκόμενους.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 12ο ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΑΣΠΕ

● Σάββατο 3/10/2026

Χαιρετισμοί από:

- Σεβ. Μητροπολίτη Καρπενησίου κ. Γεώργιο
- Εκπρόσωπο του Πρωθυπουργού, Γ.Γ. Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας κ. Μεγαρίτη Κων/νο
- Εκπρόσωπο Προέδρου Βουλής κ. Οικονόμου Τζίνα, Βουλευτή Ευρυτανίας
- Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ΝΙΚΗ κ. Νατσιό Δημήτριο
- Ευρωβουλευτή Ν.Δ. κ. Μπελέρη Φρέντη,
- Ευρωβουλευτή ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ κ. Φαραντούρη Νικόλαο,
- Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ευρυτανίας κ. Τασιό Αριστείδη
- Δήμαρχο Καρπενησίου κ. Κακαβά Χρήστο
- Εκπρόσωπο του ΣΥΡΙΖΑ- ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ ΣΥΜΜΑΧΙΑ κα Λάζου Βασιλική

10.00 – 11.00: «Κοινοβουλευτικές πολιτικές και δημογραφική κατεύθυνση

- Κωτσός Γεώργιος, Βουλευτής ΝΔ Καρδίτσας
- Γιώργος Ιωάννης, Βουλευτής ΝΔ, τ. Αντιπεριφερειάρχης Χαλκιδικής
- Χουρδάκης Μιχαήλ, Βουλευτής ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
- Ιωαννίδης Αθανάσιος, Πρόεδρος Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

11.00 – 12.00: «Δημογραφικές Πολιτικές στις τοπικές κοινωνίες»

- Αποστολόπουλος Ηλίας, Δήμαρχος Παπάγου Χολαργού
- Κουτελάκης Γεώργιος, Δήμαρχος Νέας Σμύρνης
- Καρδαμπίκης Αλέξανδρος, Δήμαρχος Αγράφων
- Ντάνης Αθανάσιος, Δήμαρχος Σουλίου
- Καρβέλας Παναγιώτης, Δήμαρχος Πύλου
- Ελευθερίου Χρήστος, Δήμαρχος Σερβίων Κοζάνης

12.30 – 13.30: «Οι προκλήσεις της ελληνικής οικογένειας σήμερα»

- Πίνη Μαρία, Κέντρο Στήριξης Οικογένειας Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών
- Μανωλοπούλου Αναστασία, Πρόεδρος Συλλόγου Πο-

λυτέκνων Πατρών

- Τσαντήλας Βασίλειος, Πρόεδρος Αγραφιωτικών Χωριών Καρδίτσας και Ευρυτανίας
- Φωτιάδη Θεώνη, Ψυχολόγος

13.30 – 14.30: «Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων (ΕΔΔΥΠΠΥ)»

- Πατούλης Γεώργιος, Πρόεδρος ΕΔΔΥΠΠΥ και Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών
- Πάντος Κων/νος, Γυναικολόγος, Επιστ/κός Δ/ντής «Γένεσις» Αθηνών
- Δρ. Σφακιανούδης Κων/νος, Μαιευτήρας, Γυναικολόγος
- Πρωτογέρου Βασίλειος, Χειρουργός Ουρολόγος, Πρόεδρος Ελληνικής Ανδρολογικής Εταιρείας
- Λούμπιας Χρήστος, Ειδικός Μαστολόγος

14.45: Υπογραφή Συμφώνου Συνεργασίας ΑΣΠΕ – ΕΔΔΥΠΠΥ

● Κυριακή 4/10/2026

Κεντρική Ομιλία: **Υφυπουργός Δικαιοσύνης κ. Ιωάννης Μπούγας**

10.45 – 11.45: «Πρωτοβουλίες και πρακτικές για τη στήριξη της οικογένειας»

- Τρύφων Μαίρη, Αντιδήμαρχος Παλαιού Φαλήρου, Εκπαιδευτικός
- Σταμούλης Δημήτριος και Σολδάτος Κωνσταντίνος, Αντιπρόεδροι ΑΣΠΕ
- Τσουκάτου Αγγελική, Πρόεδρος Συλλόγου Πολυτέκνων Ν. Ροδόπης

12.15 – 13.30: «Οι απόψεις των Συλλόγων Πολυτέκνων – μελών της ΑΣΠΕ για τις δημογραφικές πολιτικές στις τοπικές κοινωνίες»

- Τσακαλίδης Γεώργιος, Διδάκτωρ Θεολογίας, πρώην Έφορος ΑΣΠΕ
- Παπούλας Χρήστος, Πρόεδρος Συλλόγου Πολυτέκνων Ν. Φλώρινας
- Βενέτη Γλυκερία, Πρόεδρος Συλλόγου Πολυτέκνων Ν. Χίου
- Τσιόγκας Γεώργιος, Σύλλογος Πολυτέκνων Θεσ/κης «Αγ. Πάντες»

Τα επιδόματα τέκνων σε χρήμα μειώνουν την παιδική φτώχεια σε ολόκληρη την ΕΕ¹

Επιμέλεια: Δρ. Δημήτρης Σταμούλης,
Α' Αντιπρόεδρος ΑΣΠΕ, Πρόεδρος Ενώσεως Πολυτεχνικών Αθηνών (ΕΠΙΑ)

«**Μ**ια νέα μελέτη (15 Σεπτεμβρίου 2026) δείχνει ότι τα επιδόματα τέκνων σε χρήμα διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στη μείωση της παιδικής φτώχειας στην ΕΕ. Κατά μέσο όρο, τα οφέλη αυτά μειώνουν τον κίνδυνο φτώχειας μεταξύ των παιδιών κατά 10,6 ποσοστιαίες μονάδες. Ο αντίκτυπος των επιδομάτων τέκνων σε χρήμα **ποικίλλει μεταξύ των χωρών της ΕΕ**. Η Αυστρία βλέπει το ισχυρότερο αποτέλεσμα, με την παιδική φτώχεια να μειώνεται κατά 16,6 ποσοστιαίες μονάδες. Η Ισπανία παρουσιάζει τη μικρότερη μείωση, κατά 4,6 ποσοστιαίες μονάδες. Οι διαφορές αυτές υποδηλώνουν ότι υπάρχει περιθώριο για τις χώρες της ΕΕ να **μάθουν η μία από την άλλη και να επιτύχουν υψηλότερα κοινωνικά πρότυπα**».

Βασικά πορίσματα

• Τα επιδόματα τέκνων μπορούν να κάνουν περισσότερα για τη μείωση της φτώχειας: οι μεγάλες διαφορές μεταξύ των χωρών της ΕΕ δείχνουν περιθώρια να καταστούν αποτελεσματικότερες οι παροχές σε

χρήμα και να συμβάλουν στην επίτευξη του στόχου μείωσης της φτώχειας για το 2030.

• **Η καλύτερη στόχευση και η ευρύτερη πρόσβαση θα μπορούσαν να κάνουν τη διαφορά:** περίπου στο ένα τρίτο των χωρών της ΕΕ, οι μειονεκτούσες οικογένειες λαμβάνουν λιγότερη οικονομική στήριξη από τις οικογένειες που βρίσκονται σε καλύτερη κατάσταση.

• **Οι παροχές σε είδος στηρίζουν επίσης τις οικογένειες:** καθιστώντας τα βασικά αγαθά και υπηρεσίες πιο προσιτά, μπορούν να μειώσουν την οικονομική πίεση στις οικογένειες.

• **Περισσότερα παιδιά στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα (ΠΕΦ) θα μπορούσαν να στηρίξουν τους γονείς στην εργασία:** η αύξηση της συμμετοχής θα μπορούσε να αυξήσει την απασχόληση των μητέρων έως και **κατά 5 ποσοστιαίες μονάδες**, καθιστώντας ευκολότερο τον συνδυασμό εργασίας και φροντίδας.

• **Η επένδυση στα παιδιά αποδίδει μακροπρόθεσμα:** η ανάλυση

δείχνει οφέλη για την εκπαίδευση, την απασχόληση και την υγεία. Συνολικά, για κάθε 1 ευρώ που επενδύεται σε παροχές ποιότητας σε είδος για παιδιά, η εκτιμώμενη απόδοση είναι 5,26 ευρώ.

Πρόοδος προς την επίτευξη του στόχου για την παιδική φτώχεια έως το 2030

Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να μειώσει τον αριθμό των παιδιών που ζουν σε συνθήκες φτώχειας κατά τουλάχιστον 5 εκατομμύρια έως το 2030. Η πρόοδος προς την επίτευξη αυτού του στόχου έχει καθυστερήσει και, ως εκ τούτου, πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες και να βελτιωθούν οι πολιτικές.

Η νέα μελέτη υπογραμμίζει ότι τα επιδόματα τέκνων σε χρήμα αποτελούν βασικό εργαλείο για τη στήριξη των οικογενειών και τη μείωση της παιδικής φτώχειας. Τα πορίσματά της θα συμβάλουν στην προετοιμασία της επικείμενης σύστασης της Επιτροπής σχετικά με τις παροχές που συνδέονται με τα παιδιά. Η σύσταση αυτή

Δείκτες Παιδικής Φτώχειας και Παροχών για τα Παιδιά	Ελλάδα	ΕΕ-27 μέσος όρος
Παιδιά σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού	27,9%	24,1%
Όριο φτώχειας: 60% του διάμεσου ισοδύναμου καθαρού εισοδήματος νοικοκυριού (σε ευρώ)	6.510	12.953
Παιδιά (ηλικίας 0-17 ετών) ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού	16,3%	17,8%
Δαπάνες για επιδόματα παιδιού ως % επί των συνολικών κοινωνικών παροχών	5,3%	8,3%
Δαπάνες για επιδόματα παιδιού ως % του ΑΕΠ	1,4%	2,4%
Δαπάνες για επιδόματα παιδιού ανά παιδί σε ευρώ	1.400	4.299
Ποσοστό δαπανών για επιδόματα παιδιού που χορηγούνται με εισοδηματικά κριτήρια	63,2%	28,2%

1. Ανακοίνωση 15 Σεπτεμβρίου 2026, Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης. Διαθέσιμη εδώ: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/news/cash-child-benefits-cut-child-poverty-across-eu-2026-09-15_en

ανακοινώθηκε στην ανακοίνωση με τίτλο Σπάζοντας τον κύκλο της παιδικής φτώχειας – ενίσχυση της ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά, η οποία αποτελεί μέρος της ευρύτερης στρατηγικής για την καταπολέμηση της φτώχειας.»

Τα μεγέθη για την Ελλάδα

Η μελέτη περιλαμβάνει και την Ελλάδα και καταγράφει την επίδραση των χρηματικών παροχών για τα παιδιά (κυρίως του επιδόματος παιδιού A21 και συναφών μεταβιβάσεων) στον δείκτη κινδύνου φτώχειας των παιδιών. Σύμφωνα με τη μελέτη, τα επιδόματα τέκνων σε χρήμα στην Ελλάδα μειώνουν το ποσοστό παιδικής φτώχειας κατά περίπου **11 ποσοστιαίες μονάδες**, δηλαδή ελαφρώς περισσότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ που είναι **10,6 ποσοστιαίες μονάδες**.

Το εύρημα αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό επειδή δείχνει ότι, στην ελληνική περίπτωση, τα επιδόματα δεν έχουν απλώς συμβολικό χαρακτήρα αλλά αποτελούν έναν από τους βασικούς μηχανισμούς προστασίας των οικογενειών με παιδιά από τη φτώχεια. Η μελέτη καταλήγει ότι οι χρηματικές παροχές είναι «κρίσιμο εργαλείο» για τη μείωση της παιδικής φτώχειας σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι η ίδια μελέτη δεν υποστηρίζει ότι οι υπηρεσίες παιδικής φροντίδας μπορούν να υποκαταστήσουν τα επιδόματα. Αντίθετα, διαπιστώνει ότι:

- τα επιδόματα σε χρήμα μειώνουν άμεσα την παιδική φτώχεια,
- οι υπηρεσίες προσχολικής αγωγής και φροντίδας ενισχύουν κυρίως τη συμμετοχή των γονέων στην εργασία,
- ο αποτελεσματικότερος συνδυασμός πολιτικής είναι η ταυτόχρονη ύπαρξη επαρκών επιδομάτων και ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας.

Σημείωση-σχολιασμός

Η πρόσφατη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έρχεται να αμφισβητήσει μια άποψη που ακούγεται συχνά στον δημόσιο διάλογο, σύμφωνα με την οποία «τα επιδόμα-

τα δεν έχουν αποτέλεσμα» και ότι η στήριξη των οικογενειών πρέπει να επικεντρώνεται αποκλειστικά στις υπηρεσίες παιδικής φροντίδας. Η μελέτη της Επιτροπής διαπιστώνει ότι τα χρηματικά επιδόματα για τα παιδιά μειώνουν κατά μέσο όρο τον κίνδυνο παιδικής φτώχειας στην ΕΕ κατά 10,6 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ σε ορισμένες χώρες η επίδρασή τους είναι ακόμη μεγαλύτερη. Επιπλέον, η Επιτροπή χαρακτηρίζει τα επιδόματα «βασικό εργαλείο» για τη στήριξη των οικογενειών και τη μείωση της φτώχειας των παιδιών.

Βεβαίως, υποστηρικτές μιας διαφορετικής προσέγγισης, μεταξύ των οποίων συχνά διεθνείς οργανισμοί, ερευνητές και στελέχη πολιτικής, τονίζουν ότι οι δομές προσχολικής αγωγής και φροντίδας βοηθούν περισσότερο τις οικογένειες να συνδυάσουν εργασία και ανατροφή παιδιών. Η ίδια όμως η ανακοίνωση της Επιτροπής δεν καταλήγει σε αυτό το συμπέρασμα. Αντίθετα, αναφέρει ότι οι υπηρεσίες προσχολικής φροντίδας μπορούν να αυξήσουν τη μητρική απασχόληση έως και 5 ποσοστιαίες μονάδες και ότι οι παροχές σε είδος μειώνουν το οικονομικό βάρος των οικογενειών, χωρίς να υποκαθιστούν τον ρόλο των χρηματικών παροχών. Με άλλα λόγια, η ευρωπαϊκή τεκμηρίωση δεν παρουσιάζει τις δύο πολιτικές ως ανταγωνιστικές, αλλά ως συμπληρωματικές.

Το δίλημμα για τη δημογραφική και οικογενειακή πολιτική είναι διπλό: χρειάζονται τα χρηματικά επιδόματα τέκνων όπως και οι υπηρεσίες παιδικής φροντίδας. Τα χρηματικά επιδόματα τέκνων έχουν διπλάσια αποτελεσματικότητα στην μείωση του κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, απ' ό,τι οι επενδύσεις σε υπηρεσίες, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι αμοιβαία αποκλειόμενα τα δύο αυτά εργαλεία οικογενειακής πολιτικής. Οι υπηρεσίες παιδικής φροντίδας διευκολύνουν τη συμμετοχή των γονέων στην αγορά εργασίας, ενώ τα επιδόματα μειώνουν άμεσα το κόστος ανατροφής των παιδιών και προστατεύουν ιδιαίτερα τις πιο ευάλωτες οικογένειες. Όσοι υποστηρίζουν ότι

«τα επιδόματα δεν λειτουργούν» δύσκολα μπορούν πλέον να αγνοήσουν τα ευρήματα της ίδιας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία καταγράφει μετρήσιμο και σημαντικό κοινωνικό αποτέλεσμα από τις χρηματικές παροχές. Η συζήτηση, επομένως, δεν θα έπρεπε να είναι «επιδόματα ή παιδική φροντίδα», αλλά πώς οι δύο αυτές μορφές στήριξης μπορούν να συνδυαστούν αποτελεσματικά για τη μείωση της φτώχειας και την ενίσχυση της οικογένειας.

Τέλος, ένα ακόμη σημαντικό εύρημα της μελέτης είναι ότι το ποσοστό των δαπανών για επιδόματα παιδιού που χορηγούνται με εισοδηματικά κριτήρια στην Ελλάδα ανέρχεται στο 63,2%, περισσότερο από διπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου που βρίσκεται στο 28,2%. Το εύρημα αυτό, ενισχύει την άποψη της ΑΣΠΕ ότι τα επιδόματα των παιδιών πρέπει να αποτελέσουν οριζόντιο μέτρο ή τουλάχιστον να διευρυνθούν σημαντικά τα εισοδηματικά κριτήρια για την διάθεσή τους, καθώς το δημογραφικό πρόβλημα στην Ελλάδα έχει λάβει πολύ μεγάλες διαστάσεις. Και, σε κάθε περίπτωση, είναι απόλυτα λογικό και δίκαιο να εξαιρούνται οι πολύτεκνοι από τα εισοδηματικά κριτήρια για το επίδομα, όπως έχει νομολογήσει και το ΣτΕ, ή, διαφορετικά, να υπολογίζονται τα εισοδηματικά κριτήρια στο κατά κεφαλήν εισόδημα της οικογένειας, το οποίο, συχνά, είναι κάτω από το όριο της φτώχειας, όταν μιλάμε για πολύτεκνες οικογένειες με πολλά παιδιά. Τα χρηματικά επιδόματα τέκνων – κυρίως το A21 του ΟΠΕΚΑ – δίνονται σε όλο και λιγότερους δικαιούχους κάθε χρόνο, αφού τα εισοδηματικά κριτήρια που θεσπίστηκαν το 2018 δεν έχουν έκτοτε επικαιροποιηθεί! Με τον τρόπο αυτό, αποδυναμώνεται ένα ισχυρό, όπως λέει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εργαλείο για την αντιμετώπιση του κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς ο αντίκτυπός τους στην κοινωνία είναι διπλάσιος αυτού των υπηρεσιών παιδικής φροντίδας (10,6 ποσοστιαίες μονάδες έναντι 5 για τις υπηρεσίες προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας).

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

Του Γιάννη Πάχου,

Ταμία της ΑΣΠΕ και

Προέδρου της Παμπειραϊκής Ένωσης Πολυτέκνων

ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΚΥΜΗΣ & ΠΕΡΙΧΩΡΩΝ

Από τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 12/02/2025 αναδείχθηκε νέο Δ.Σ. ως εξής:

Πρόεδρος	ΧΟΝΔΡΟΝΙΚΟΛΑ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
Αντιπρόεδρος	ΔΕΜΕΡΟΥΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Γ. Γραμματέας	ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΖΑΧΑΡΟΥΛΑ
Ταμία	ΚΑΤΣΟΥΛΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ
Μέλος	ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Μέλος	ΖΑΡΕΙΜΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Από τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 16/03/2026 αναδείχθηκε νέο Δ.Σ. ως εξής:

Πρόεδρος	ΨΑΡΡΑΣ ΘΩΜΑΣ
Αντιπρόεδρος	ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ
Γ. Γραμματέας	ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΣΟΦΙΑ
Ταμία	ΜΠΟΖΙΑΚΑ ΜΑΡΙΑ
Μέλος	ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ ΜΑΡΙΑ
Μέλος	ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΕΛΕΝΗ
Μέλος	π. ΓΑΚΗΣ ΘΩΜΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

Από τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 29/03/2026 αναδείχθηκε νέο Δ.Σ. ως εξής:

Πρόεδρος	ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ
Αντιπρόεδρος	ΔΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
Γ. Γραμματέας	ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΗΛΙΑΣ
Ταμία	ΚΑΖΑΚΑ-ΠΙΝΤΗ ΑΝΝΑ
Μέλος	ΑΒΕΡΗ-ΜΑΤΣΟΥΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
Μέλος	ΡΑΧΜΑΝΙΔΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ
Μέλος	ΧΑΛΙΚΙΑ ΧΡΥΣΗ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΝΟΜΟΥ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Από τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 29/03/2026 αναδείχθηκε νέο Δ.Σ. ως εξής:

Πρόεδρος	ΠΑΠΟΥΛΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Αντιπρόεδρος	ΜΠΑΝΤΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ
Γ. Γραμματέας	ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ταμία	ΜΟΥΛΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
Μέλος	ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Μέλος	ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
Μέλος	ΤΣΙΤΣΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ

Από τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 14/06/2026 αναδείχθηκε νέο Δ.Σ. ως εξής:

Πρόεδρος	ΔΑΡΖΕΝΤΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ
Αντιπρόεδρος	ΔΑΝΕΖΗ ΘΕΟΔΟΣΙΑ
Γ. Γραμματέας	ΒΑΛΒΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
Ταμία	ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΝΑ
Μέλος	ΑΝΑΠΛΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ
Μέλος	ΛΥΓΝΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Μέλος	ΑΡΓΥΡΟΣ ΜΗΝΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΓΟΝΕΩΝ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ “Ο ΑΓΙΟΣ ΔΟΝΑΤΟΣ”

Από τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 28/06/2026 αναδείχθηκε νέο Δ.Σ. ως εξής:

Πρόεδρος	ΜΠΙΤΣΗ ΜΑΡΙΑ
Αντιπρόεδρος	ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Γ. Γραμματέας	ΓΚΕΛΙΑ ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ
Ταμία	ΖΩΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ
Μέλος	ΜΠΑΝΤΙΟΣ ΦΩΤΙΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΣΕΡΒΙΩΝ

Από τις εκλογές που διεξήχθησαν στις 17/06/2026 αναδείχθηκε νέο Δ.Σ. ως εξής:

Πρόεδρος	ΜΠΟΥΧΟΥΡΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
Αντιπρόεδρος	ΣΑΒΒΙΔΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
Γ. Γραμματέας	ΛΑΖΑΡΙΩΤΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
Ταμία	ΚΑΡΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Μέλος	ΚΑΨΑΛΙΑΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
Μέλος	ΜΙΧΟΣ ΦΩΤΙΟΣ
Μέλος	ΠΑΣΧΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

NEO CHERY TIGGO 8

Το κορυφαίο οικογενειακό SUV ήρθε στην Ελλάδα.

Μήκος 4,72 m, ευρύχωρη 7θέσια καμπίνα, πλούσιος εξοπλισμός και προηγμένη τεχνολογία Chery Super Hybrid.

12^{ΧΡΟΝΙΑ}
ΕΓΓΥΗΣΗ

TIGGO 8

CSH
CHERY SUPER HYBRID

ΑΝΑΚΑΛΥΨΤΕ ΤΟ ΣΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟ ΔΙΚΤΥΟ CHERY.
1.6 TGDI από 28.005 €*, PLUG-IN HYBRID από 34.244 €*
www.chery.gr | info@chery.gr

CHERY

*Τιμή χωρίς ΕΤΤ για τα Chery Tiggo 8 1.6 TGDI Premium Auto και 1.5 TGDI Plug-in Hybrid Premium Auto, αντίστοιχα.